

KADA JAV KONGRESE BUS MINIMA RUGPJŪČIO 23-OJI?

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, rugpjūčio 23 dieną pradėdamas Juodojo kaspino dienos minėjimą Vašingtone, pažymėjo ilgą ir sudėtingą kelią, nueitą iki Ribentropo-Molotovo pakto žalos pripažinimo. Į minėjimą prie 2007 metais JAV sostinėje atidengto memorialo komunizmo aukoms susirinko JAV, Baltijos, Vidurio ir Rytų Europos šalių pareigūnai, išeivių bendruomenių nariai, nevyriausybinių organizacijų atstovai. Ž. Pavilionio teigimu, prireikė išties dešimtmečių, kad pasaulis suvoktų tikrąją slaptųjų Vokietijos ir Sovietų Sąjungos susitarimų žalą Europai.

Jis pridūrė, kad laisvės ir demokratijos sklaida pasaulyje yra tęstinis ir vis dar nepaprastai svarbus procesas – naujausioje tarptautinės nevyriausybines organizacijos „Freedom House“ ataskaitoje tik 87 valstybės pripažintos visiškai laisvomis, 12-oje šalių pastebėta pažanga, tačiau net 26-iose demokratijos sumažėjo.

Vašingtono apylinkės lietuvių bendruomenės pirmininkė Diana Vidutis priminė bendrą Baltijos šalių išeivių veiklą Vašingtone, kovojant už oku-

puotų šalių nepriklausomybės atkūrimą. **Minėjimo dalyviai pritarė Jungtinio Baltijos Amerikos nacionalinio komiteto pirmininko Karlo Altai kreipimuisi į JAV Kongresą su prašymu rugpjūčio 23-iają oficialiai minėti Juodojo kaspino dieną, kaip tai yra daroma Europos Sąjungoje bei Kanadoje.**

Viešosios ir užsienio politikos specialistų grupės Atlanto tarybos vykdytysis viceprezidentas ir buvęs Prezidento George W. Bush patarėjas Europos klausimais Damon Wilson, padėjęs įrengti memorialą komunizmo aukoms Vašingtone, teigė, jog Baltijos šalys visada buvo vienos svarbiausių JAV sąjungininkių Europoje, o jų kova už laisvę ir dabartiniai pasiekimai įkvėpia net ir pačią JAV.

Juodojo kaspino diena minima prisimenant 1939 m. nacistinės Vokietijos ir sovietų Rusijos pasirašytą tarpusavio nepuolimo paktą, kurio papildomuose slaptuose protokoluose totalitarinės valstybės neteisėtai pasidalino įtakos sferomis Baltijos šalyse, Rytų Suomijoje, Lenkijoje ir tuomečiame Besarabijos regione, kuriuos vėliau okupavo. **LR URM**

PLB VALDYBOS PIRMININKĖS VIZITAS LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOJE

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA). Užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė Vilniuje susitiko su naująja Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininke Danguole Navickiene ir bendruomenės atstove Lietuvoje Vida Bandis. Susitikime sutarta toliau stiprinti Užsienio reikalų ministerijos ir PLB bendradarbiavimą.

„Sutelkę jėgas bendram tikslui, išnaudodami laikmečio teikiamas galimybes, galime ir turime „Globalios Lietuvos“ idėją paversti gyvu kūnu, o Lietuvos ir diasporos santykius pakylėti į naują kokybinį lygmenį“, - Užsienio reikalų ministerijos pranešime spaudai cituojama užsienio reikalų viceministrė. Ji pažymėjo, kad esama apčiuopiamos pažangos įgyvendinant „Globalios Lietuvos“ - užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą - kūrimo 2011-2019 m. programą, bet, siekiant išlaikyti šį pagreitį, būtinas tolesnis aktyvus PLB valdy-

bos ir skirtinguose kraštuose veikiančių užsienio lietuvių bendruomenių dalyvavimas.

Susitikime aptartos galimybės plėtoti PLB atstovybės Lietuvoje veiklą, įgyvendinti edukacinius ir kultūrinius projektus, telkti diasporos paramą Lietuvai strateginiais klausimais.

Užsienio reikalų viceministrė padėkojo naujai PLB valdybos pirmininkei už ilgametę filantropinę veiklą ir materialinę pagalbą Lietuvos sveikatos apsaugos įstaigoms.

Californijos valstijoje gyvenanti informacinių technologijų specialistė D. Navickienė vadovauja „Lietuvos vaikų vilties“ Los Angeles skyriui, kuris Vilniaus universiteto vaikų ligoninei per 20 metų yra suteikęs didesnę nei 1.5 mln. JAV dolerių paramą.

Naujoji PLB valdyba išrinkta rugpjūtį Vilniuje vykusiame 14-ojo Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo posėdyje. D. Navickienė pakeitė Reginą Narušienę.

Minėjimo metu (iš kairės): Jungtinio Baltijos Amerikos nacionalinio komiteto direktorius Karlas Altai, nevyriausybinių instituto „Atlanto Tarybos“ viceprezidentas Damon Wilson, Latvijos ambasadorius JAV Andris Razans, Estijos ambasadorė JAV Marina Kaljurand, Vašingtono apylinkės lietuvių bendruomenės pirmininkė Diana Vidutis ir Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis.

LR ambasados JAV nuotr.

BALTIJOS ŠALIŲ IR VOKIETIJOS DIPLOMATIJOS VADOVŲ PASITARIMAS

Ryga, rugpjūčio 23 d. (ELTA). Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrai Audronius Ažubalis, Edgaras Rinkevičius, Urmas Paet bei Vokietijos užsienio reikalų ministras Gvido Westerwelle kasmečiame pasitarime daug dėmesio skyrė euro zonos šalių skolų krizei bei deryboms dėl 2014-2020 metų Europos Sąjungos (ES) biudžeto.

A. Ažubalio teigimu, šiais metais pasirašytos Europos stabilumo mechanizmo ir ES stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje sutartys turėtų stabilizuoti finansinę padėtį, tačiau tam būtinas sklandus

ratifikavimo procesas šalyse narėse.

A. Ažubalis pareiškė tikėjimą, kad netrukus pavyks pasiekti kompromisą dėl ilgalaikio ES biudžeto. „Tikime, kad dėl naujosios finansinės perspektyvos pavyks sutarti iki šių metų pabaigos ir joje bus atspindėta argumentuota Lietuvos pozicija“, - teigė Lietuvos užsienio reikalų ministras.

Jis taip pat pakvietė kolegas iš Baltijos valstybių ir Vokietijos atvykti į trečiąjį ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimą, kuris vyks Vilniuje Lietuvai pirmininkaujant ES Tarybai 2013-ųjų rudenį. Ministras pabrėžė, kad, nepaisant Baltarusijos

pasirinkto saviizoliacijos kelio, būtina užtikrinti Rytų partnerystės tęstinumą bendradarbiaujant su šia visai ES svarbia kaimyne.

Susitikime taip pat aptarti energetikos, santykių su Rusija, ES Baltijos jūros regiono strategijos vystymo klausimai.

A. Ažubalis, E. Rinkevičius, U. Paet ir G. Westerwelle taip pat paskelbė straipsnį, kuriame pasmerkė Baltijos šalių okupaciją nulėmusį Molotovo ir Ribentropo paktą.

Baltijos šalių ir Vokietijos užsienio reikalų ministrų susitikimai rengiami kasmet nuo 1996 metų. Kitąmet šis susitikimas įvyks Lietuvoje.

Lietuvos Užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė (kairėje) ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė Danguolė Navickienė.

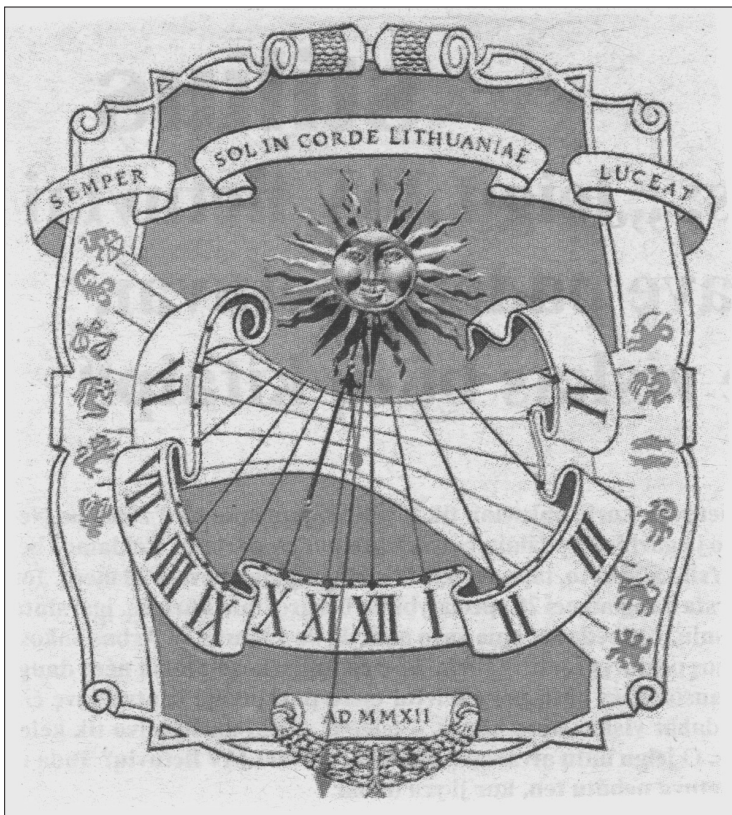
LR URM nuotr.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vilniuje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai iš 30 valstybių jau keturioliktą kartą aptarė svarbius lietuviybės išlaidymo klausimus. Vienas pagrindinių buvo pilietybės problema, kai Lietuvos Konstitucinis Teismas atėmė Lietuvos pilietybę iš šimtų tūkstančių lietuvių. Vien tik Jungtinėse Amerikos Valstijose, manoma, kad yra 600 tūkstančių lietuvių, ypač trečiosios bangos, kuriems atimta pilietybė. Jų vaikai lanko savaitgalines lietuviškas mokyklas, dalyvauja šokių šventėse, choruose ir įvairioje kultūrinėje veikloje. Tačiau jiems nebeleista būti Lietuvos piliečiais. Tad ir šio PLB Seimo vienas svarbiausių tikslų buvo kreiptis į Lietuvos Respublikos prezidentę, Lietuvos Respublikos Seimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kad dvigubos pilietybės problema būtų sprendžiama, kaip galima greičiau, kad tūkstančiai lietuvių nebūtų atskirti nuo Lietuvos.

PLB valdyba nebuvo patenkinta Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus perorganizuotu Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu, kuris veikė ne prie Vyriausybės, o tik prie LR Užsienio reikalų ministerijos. Bet Lietuvos Vyriausybė pripažino klaidą ir ją atitaisė - lituanistinį švietimą perkėlė iš Užsienio reikalų ministerijos į Švietimo ir mokslo ministerijos kompetenciją.

Naują PLB valdybą sudaro: pirmininkė Danguolė Navickienė iš JAV, vicepirmininkais - Dalia Henke iš Vokietijos ir Gintautas Želvytis iš Rusijos. Valdybos nariais yra Jūratė Caspersen iš Danijos, Jonas Ignacio Fourmet-Kalvelis iš Argentinos, Aušra Laurušaitė-Kromelis iš JAV, Artūras Maslauskas iš Danijos, Aurelija Norienė iš Belgijos, Lina Stode iš Švedijos, Angelė Vaičiūnienė iš Kanados. Valdybos nariu tampa pagal pareigas Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas, kuris šiuo metu yra Kęstas Pikūnas iš Jungtinės Karalystės. Valdyba savo nuožiūra gali kooptuoti dar tris narius. Kontrolės komisijos nariais tapo Saulius Kačiulis iš Italijos, Angelė Nelsienė iš JAV bei Aldona Seghal iš Švedijos. Į Konfliktų sprendimo komisiją pateko Vytautas Maciūnas iš JAV, Marytė Šmitienė iš Vokietijos ir Laurynas Vismanas iš JAV.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dovana Valdovų rūmams.

Baigiamasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės XIV Seimo posėdis vyko Valdovų rūmuose. Jo metu pristatyti paramos komiteto iš JAV finansuoti 3 objektai: Lietuvos Tūkstantmečio varpas, Saulės laikrodis ir 23 dignitorių herbai, užbaigti vos prieš kelias dienas. **Saulės laikrodis** Valdovų rūmų mažojo bokšto sieną papuošė prieš mėnesį. Tūkstantmečio varpas pagamintas iš 22 alavo ir 78 vario dalių, sveria 184 kg ir yra 67.5 cm skersmens. Jo garsas aidi 112 sekundžių. Varpas nulieta „Grassmayr Glockengieserei“ liejykloje Insbruke, Austrijoje. Saulės laikrodžio projektui įgyvendinti 20 tūkstančių dolerių skyrė JAV lietuvi Milda Skučas-Napjus. Visi kiti objektai finansuoti iš JAV lietuvių aukų, skirtų Valdovų rūmų atstatymui.

Disidentai ir politiniai kaliniai pasirašė atvirą kreipimąsi į JAV ir Europos valstybių Vyriausybes, kad buvusi teisėja Neringa Venckienė „politiškai persekiojama“ neteisingai. Pasirašė kunigai Alfonsas Svarinskas, Robertas Grigas, Algimantas Keina, Vytautas Vaičiūnas, vienuolė Nijolė Sadūnaitė, signatarai Algirdas Patackas ir Algirdas Endriukaitis ir Antanas Terleckas.

Respublikonų partijos suvažiavimas prasidėjo rugpjūčio 27 d. Floridoje, kurio metu bus oficialiai paskelbtas respublikonų partijos kandidatas JAV prezidento pareigoms. Nuotraukoje JAV Kongreso narys Paul D. Ryan su savo motina, kai jis buvo paprašytas būti kandidatu viceprezidento pareigoms. Jis šiuo metu vadovauja JAV Atstovų rūmų biudžeto komitetui ir griežtai kritikuoja JAV prez. B. Obama finansinę politiką.

Reuters nuotr.

DVIGUBOS RECESIJOS JAV RIZIKA PADIDĖJO

Tarptautinės agentūros „Standard & Poor's“ analitikai mano, kad tikimybė, jog Jungtinės Valstijos kitamet ir vėl nugrims į recesiją, padidėjo, informuoja *AFP*. Agentūra recesijos JAV tikimybę padidino nuo vasarį numatytų 20 iki 25 proc. Didžiausiai pasaulio ekonomikai sunkiai sekasi atsigausti po gilios 2008-2009 metų nuosmukio.

„S&P“ naujoje savo ataskaitoje pažymėjo, kad padidėjo tikimybė, jog šalies valdžia sausio 1 d. dėl dabartinių įstatymų bus priversta

smarkiai apkarpyti išlaidas ir didinti mokesčius. Anot analitikų, vadinamasis „fiskalinis skardis“ prislėgtų ekonomiką. „Ekonominis aktyvumas nuo praėjusių metų smarkiai sumažėjo. Be to, nežinomybė dėl JAV ekonomikos perspektyvų padidėjo dėl galimo Europos skolų krizės plitimo, galimo vadinamojo „fiskalinio skardžio“ įgyvendinimo ir skaudaus Kinijos ekonomikos nusileidimo rizikos“, - teigiama agentūros ataskaitoje.

Per antrąjį ketvirtį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų

laikotarpiu, JAV BVP išaugo 1.5 proc. - kur kas mažiau nei praėjusių metų pabaigoje. Nedarbo lygis taip laikosi virš 8 proc. ribos.

„S&P“ pabrėžė nerimą dėl recesijos euro zonoje poveikio JAV ekonomikai. Euro zonos BVP per antrąjį ketvirtį susitraukė 0,2 proc. Agentūra prognozuoja, kad bloko BVP šiemet susitrauks 0,6 proc. „S&P“ viliasi, kad politikai iki metų pabaigos sugebės susitarti ir pakeisti įstatymus, kad išvengtų „fiskalinio skardžio“. „Tačiau mes nemanome, kad JAV ir Europos ekonomikų būklė kitamet smarkiai pagerės“, - perspėja analitikai.

GRAIKIJA GALI PALIKTI EURO ZONĄ JAU ŠĮ RUDENĮ

Euro zonos šalių ekonominiai ir finansiniai sunkumai vidutinėje perspektyvoje išliks, šiais ir kitais 2013 metais bendrasis euro zonos BVP toliau smuks, prognozuoja JAV bankas „Citigroup“ savo ataskaitoje.

„Citigroup“ specialistų nuomone, dėl išliekančių sunkumų Graikija bus priversta pasitraukti iš euro zonos per artimiausius 12-18 mėnesių. Tačiau dabartinė situacija tokia

nenuspėjama, jog Graikija gali palikti euro zoną dar iki šių metų pabaigos: rugsėji-spali, pastebi jie. „Jeigu Graikija atsisakytų euro ir susigrąžintų savo nacionalinę valiutą, jos kursas nukristų 60 proc., o tai gerokai paspartintų infliacijos augimą 2013-2016 metais“, - pabrėžiama ataskaitoje.

„Tikslus Graikijos pasitraukimo iš euro zonos mechanizmas kol kas neapibrėžtas. Mūsų nuomone, Graikijos

valdžia įves kapitalo judėjimo kontrolės priemones, nustatys apribojimus pinigų atsiėmimui iš bankų sąskaitų“, - pastebi banko analitikai.

Kartu jie neatmeta galimybės, kad tam tikras laikinasis apribojamasis priemonės savo finansinėse sistemose įves ir kitos euro zonos šalys. Apskritai, banko nuomone, Europos Sąjungos laukia sudėtingi laikai, kai „dominuos neapibrėžtumas ir nežinia“. *ELTA*

„DĖL GRAIKIJOS APSISPREŠIME SPALĮ“

Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir euro grupės pirmininkas Jean Claude Juncker atkakliai tikina, kad jokie sprendimai dėl Graikijos nebus priimti iki spalio, kai ES inspektoriai pabaigs savo ataskaitą apie šalies pažangą siekiant planinių rodiklių, rašo „The Daily Telegraph“.

A. Merkel neplanuoja atsakyti į žurnalistų klausimą, ar Graikijai reikėtų suteikti daugiau laiko pasiekti planinius rodiklius.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Vokietijos finansų ministras Wolfgang Schäuble griežtai pasisako prieš begalinį Europos Sąjungos valstybių finansavimą, kurios turi ekonominių sunkumų. *AP*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President
Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
 2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas
DIRVA (UPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

 Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
 Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
 VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single
 copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

 Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
 Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
 Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiš-
 kia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui
 prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių
 nespausdiname.

NEVALIA SMERKTI

Pažinę praeitį suprasime dabartį, ir galėsime teisingai žvelgti į ateitį. Mūsų tautos istorijos klastotojai turi didelę patirtį ir jų pastangos net ir šiandien turi pasekėjų, nes skelbia, kad 1941 m. birželio 23-ioji - tautos sukilimo data - reiškia holokausto pradžia.

Nacių vykdytas holokaustas kraunamas ant lietuvių tautos pečių, drįstama nedalyvauti tauraus to meto lietuvių pagerbime, kuris vadovavo Laikinajai tautos sukilimo vyriausybei. Kasmet tam tikri šaltiniai vis juodžiau šmeižia tautos sukilėlius.

Laikinosios Lietuvos Vyriausybės paskelbtą pareiškimą „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas“ pripažinti Lietuvos Valstybės teisės aktu, ano meto Seimas atsisakė.

Kai kurie sukilimo vertintojai mus nustebino, kai bandė teigti, kad Birželio sukilimas buvo fatališka lietuvių klaida, esą sukilti prieš sovietų komunistus buvęs lietuvių nusikaltimas. Net bandyta įrodyti, kad lietuvių tautos sukilimas buvęs ir prieš Vakarų sąjungininkus.

Sąmoningai nutylima, kad Lietuvoje buvo savaime anti-sovietinis pagrindis. Sovietai visada stengėsi ištrinti iš tautos atminties Birželio sukilimą. Tas palikimas tiek giliai įaugęs kai kurių ir dabartinėje, jau laisvos valstybės, žmonių galvosenoje, kad net laidojant Laikinosios vyriausybės 1941-ųjų metų vadovo pelenus, nedrįso dalyvauti. Tik Kauno meras R. Kupčinskas, buvęs prezidentas Valdas Adamkus ir laisvos Lietuvos kūrėjas Vytautas Landsbergis garbingai atidavė pagarbą mirusiam prof. J. Brazaičiui.

Vengiama net sukilimo žodį minėti. Sukilimas apibūdinamas kaip prohitlerinis ir Laikinoji Vyriausybė kaip pronacinė: reikšminga, jog ir sovietiniai komunistai ir dabartiniai sukilimo niekintojai vengia pačio svarbiausio sukilimo vadovų kreipimosi į tautą, kuriame deklaruojamas Nepriklausomybės atkūrimas! Jame nebuvo nė vieno žodžio apie prielankumą nacistinei Vokietijai.

Kiekvieno krašto kova už laisvę yra ne tik tautos teisė, bet ir pareiga. Niekam nevalia nurodinėti, kaip 1941-ųjų metų vasarą lietuvių tauta turėjo kovoti, palikta su dviem priešais.

Birželio sukilimas buvo svarbus antisovietinis lietuvių veiksmas, pasinaudojant karo pradžia, nusikratyti sovietinės okupacijos ir atkurti Lietuvos nepriklausomybę, užbėgant už akių nacių okupaciniam režimui, nes nacių Vokietija pradėjo karą su Sovietų Sąjunga, o ne su Lietuvos valstybe.

Laikinosios Lietuvos Vyriausybės tiksluose nebuvo nieko, kad būtų galima sakyti, jog norima Lietuvą pajungti nacių interesams. Toks teigimas įžeidžia mus ir visus sukilusius lietuvius ir jų palikuonis.

Dabar žinomi faktai, kurie 1941 m. birželį Lietuvoje nebuvo žinomi. Likus savaitei iki Vokietijos ir Sovietų karo pradžios, buvusiam Lietuvos pasiuntiniui Vokietijoje Kaziu Škirpai Berlyne buvo žodžiu perduotas Reicho Vidaus reikalų ministerijos keturių punktų ultimatumas, kurio pirmieji du punktai buvo svarbiausi:

„1. Tuo metu, kai vokiečių kariuomenės daliniai įžygiuos į

KOKIE RINKIMAI?

Lietuvos premjeras sunaikia ir ilgai dirba. Jis turi teisę į poilsį, tad suprantama, kad Andrius Kubilius atostogauja.

Bet A.Kubilius yra ir konservatorių partijos vadovas. Seimo rinkimai vyks po dviejų mėnesių, tad manytum, kad šie mėnesiai yra pagrindinis partijos vadovo darbymetis, reikalaujantis ypatingo susikaupimo ir pastangų. Bet partijos pirmininko niekur nematyti. Ir kiti konservatoriai vadovai veiksmingai slapstosi nuo rinkėjų bei žiniasklaidos.

Negalima tvirtinti, jog konservatoriai nieko nedarė. Prieš kelias savaites visi galėjome spėlioti, ar Mantas Adomėnas atsistatydins arba atsistatydino iš rinkimų štabo vadovo pavaduotojo pareigų. Galime atsikvėpti - jis lieka. Panevėžyje surengtas net labiau intriguojantis spektaklis - Panevėžio miesto meras konservatorius Vitalijus Satkevičius nutarė kelti savo kandidatūrą toje pačioje vienmandatėje rinkimų apygardoje, kaip ir jo partijos kolega Vitas Matuzas. Priežiūros komitetas priėmė rūsų sprendimą - V.Satkevičius galįs kandidatuoti tik tuo atveju, jei jis išeis iš partijos. Grasinimai liko be poveikio, nes V.Satkevičius jau pateikė dokumentus Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK).

Nėra galo *panem et circenses* (duonai ir cirkams). Konservatoriai VRK apskundė Socialdemokratų partijos pirmininką Algirdą Butkevičių dėl esą nepažymėtos politinės reklamos.

Mat jis davė interviu žurnalui „Gala“, kuriame pasakojo apie savo pomėgius, laisvalaikį, požiūrį į įvairius dalykus. Ko gero, konservatoriai būtų apskundę A.Butkevičių du kartus, jei jis būtų kalbėjęs apie politinius įsitikinimus ir planus.

Konservatoriai nėra vienintelė partija, kuri mėgina mus pralinksinti lengvabūdišku požiūriu į rinkimus. Anksčiau socdemai piktinosi, kad žiniasklaida, net ir jų numylėtasis nacionalinis transliuotojas, plačiai aprašė premjero dviračio žygį, tuo konservatoriams veltui suteikdama reklamą, už kurią kitos politinės partijos turi brangiai mokėti. Gal socdemai pasiūlys, kad rinkimų kampanijos metu premjeras ir visa Vyriausybė priverstinai atostogautų. Taip būtų užtikrinta, jog nesumokėję pagal atitinkamus tarifus ministrai nepatektų į žiniasklaidos akiratį.

Vadovaudamasis tuo pačiu principu Seimas irgi turėtų nutraukti savo veiklą, o tam neprieštarautų daugelis Seimo narių.

Kitos tradicinės ir opozicinės partijos taip pat saldžiai snūduriuoja. Tiesa, Viktoras Uspaskichas savo vardu skelbia straipsnius internete, nors įtariu, kad juos parašo kiti.

Manytum, kad naujos partijos negailėtų pastangų siekdamos dabar laimėti rinkėjų susidomėjimą, vėliau jų balsus. Negalima neigti, kad yra dėmesį patraukiančių momentų, pavyzdžiui, Neringos Venckienės nutarimas kandi-

datuoti toje pačioje apygardoje kaip ir Irena Degutienė, Aurelijos Stancikienės iššūkis A.Kubiliui. Bet apskritai nauji dariniai veikia vangiai, žiūri į rinkimus pro pirštus.

Atrodo, kad nemažai „Drąsos kelio“ „žvaigždžių“, patekę į sąrašo pirmąjį dešimtuką, pavyzdžiui, Povilas Gylys, Gintaras Aleknonis ir Vytautas Daujotis, neketina kandidatuoti vienmandatėse apygardose. Gal jie mano, kad leisdami įtraukti savo pavardes į partijos sąrašą suteikė Lietuvos žmonėms ypatingą malonę, būtent progą už juos balsuoti, tad nieko kito nereikia daryti. Net jei jie pakeistų savo nuomonę ir kandidatuotų vienmandatėje apygardoje, nebelenk laiko surengti tinkamą rinkimų kampaniją.

Ne ką veiksmingesnis ir naujasis susivienijimas „Už Lietuvą Lietuvoje“. Siekiama atgaivinti Sąjūdžio dvasią, iš pensijos į kovos lauką metant garbingų veteranų pulką. Nors jų nuopelnai yra neginčijami, reikia lakios fantazijos ir neišsemiamo optimizmo manyti, kad jie gebės energingai bendrauti su rinkėjais ir pasiūlyti ką nors naujo.

Donalda Meiželytė nutarė siekti antrosios parlamentinės kadencijos, šį kartą kaip nepriklausoma kandidatė Tauragės rinkimų apygardoje. Ketverius metus pratrūnusi Seimo nario kėdę, ji išmoko, kaip reikia bendrauti su rinkėjais. D.Meiželytė apgalvestavo, kad patekusi pagal sąrašą ji negalėjo reikiamo dėmesio skirti tauragiškiams. Pasak Seimo narės, „nebelieka laiko pabūti miesto šventėse, parodyti deramą dėmesį žmonėms proginiuose renginiuose“. Nesunku įsivaizduoti D.Meiželytės rinkimų kampaniją - ji vaikštines į pokylius.

Nesuprantu, kodėl Lietuvos politikai (nors ir ne visi) nesistengia rengti rimtos rinkimų kampanijos, o tenkinasi minimaliomis pastangomis. Gal mano, kad turi ištikimą elektoratą, kuris už juos visada balsuos. Jie labai klysta taip galvodami. Yra ištikimų rinkėjų, tačiau daugelis gyventojų dažnai keičia savo nuostatas ir atiduoda balsą skirtingoms partijoms. Galime priminti, kad 1996-aisiais LDDP surinko penkis kartus mažiau balsų negu 1992 metais, o konservatoriai, 1996-aisiais laimėję 70 mandatų, po ketverių metų turėjo tenkintis devyniais, tik vienas jų iškovotas vienmandatėje apygardoje.

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvą, lietuviai atbėgėliai neprivalo savavališkai sudaryti jokios Lietuvos Vyriausybės tiek iš lietuvių atbėgėlių, tiek iš asmenų, esančių Lietuvoje, neturėdami tam kompetentingų Vokietijos įstaigų sutikimo.

2. Vokiečių kariuomenės daliniams įžygiuojant į Lietuvą, lietuviams atbėgėliams Vokietijoje nevalia skelbti jokio atsišaukimo į lietuvių tautą, negavus tam Vokietijos įstaigų sutikimo”. (Sigitas Jegelavičius, „Tautos teisė sukilti”, psl. 14, 15).

Tai ir liudija, jog lietuvių sukilėlių atsišaukimai per Kauno radiją į tautą ir paskelbta Laikinoji Vyriausybė nebuvo nei pronacinė, nei marionetinė. Be nacių leidimo buvo paskelbtas atsišaukimas ir sudaryta Vyriausybė.

Birželio sukilimo nevalia smerkti. Kitaip būsime priversti pripažinti Lietuvos „savanorišką įstojimą į SSRS“. Svarbiausia – Birželio sukilimas padėjo paskelbti Nepriklausomybės atkūrimą. Lietuvos Respublikos Seimas 2000 m. rugsėjo 12 d. priėmė įstatymą, kuriuo 1941 m. birželio 23 d. „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas“ pripažįstamas Lietuvos Respublikos teisės aktu. Tačiau vėliau Lietuvos Respublikos Seimas, atšaukdamas šį įstatymą, padarė didžiulę klaidą, nes paniekino tautos teisę priešintis agresoriui ir okupantui ir nuvertino tautos didvyrių sudėtas kraujo aukas kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Deja, to paskelbimo, kuris jungia 1918 m. Vasario 16-ąją ir 1990 m. Kovo 11-ąją, iki šiol Lietuvos Seimams įteisinti nepavyko.

Tiesa, Lietuvos Seimas priėmė įstatymą, draudžiantį sovietinės okupacijos neigimą, tačiau nesumažėjo sovietinę okupaciją neigiančiųjų.

S. Tūbėnas

KONSTITUCINIS TEISMAS PRADĖJO NAGRINĖTI R.PAKSO BYLĄ

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (ELTA). Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui pradėjus svarstyti Seimo rinkimų įstatymo pataisą, per apkaltą iš prezidento pareigų nušalintam „tvarkiečių“ vadui Rolandui Paksui atvėrusias kelią dalyvauti rinkimuose, Seimui atstovaujantys politikai aiškino, jog parlamentas įsikišo į teismų valdžios sferą. Tuo tarpu R.Pakso partiečiai ketvirtadienį protestavo prie KT esančiame skvere.

Tuo metu posėdyje dalyvavęs R.Pakso partietis aiškino, kad pats Konstitucinis Teismas turėtų pakeisti savo nutarimą, kuriuo uždraudė priesaiką sulaužiusiems asmenims būti renkamiems į parlamentą.

Seimo narių grupei atstovaujantis socialdemokratas Vytenis Andriukaitis teismui pateikė 12 lapų pareiškimą, kurį prieš tai per valandą perskaitė teisėjams ir susirinkusiems stebėti posėdžio.

„Respublikos Prezidentas prisiekia tautai, Seimo narys (...) prisiekia būti ištikimas Lietuvos Respublikai. (...) Jei tokią priesaiką tapdamas Seimo nariu duoda asmuo, sulaužęs tautai duotą priesaiką, šiurkščiai pažeidęs Konstituciją ir sulaužymo pripažinimo nepripažinęs ir apkaltos tvarka pašalintas iš pareigų, visada galima abejoti, ar tas asmuo dar kartą jos nepažeis“, - kalbėjo V.Andriukaitis. Jis pažymėjo, kad „tas asmuo dažnai nepripažįsta teisiškai nustatyto fakto, kad priesaikos sulaužimas ir šiurkštus Konstitucijos pažeidimas buvo“.

V.Andriukaitis taip pat pabrėžė, kad Konstitucijos pažeidimas ir pašalinimas iš pareigų apkaltos būdu iš pareigų Konstitucinio Teismo praktikoje yra plačiai išaiškintas. Pasak jo, R.Paksui dalyvauti ateinančiuose rinkimuose leidžiančiomis, ginčijamomis Seimo rinkimų įstatymo pataisų priėmimu buvo pažeistas valdžių padalijimo principas. „Atitinkamo teisinio reguliavimo nustatymas pažeidė konstitucinį valdžių padalijimo principą, nes įstatymų leidėjas pabandė paneigti Konstitucinio Teismo nutarimo galią (...) ir šitaip įsiterpė į teisminės valdžios kompetencijos sritį“, - aiškino Seimo narys.

Jis priminė 2004 metų gegužės 25 dienos KT nutarimą, kuriame sakoma, kad „Konstitucijoje yra įtvirtintas toks teisinis reguliavimas, kai asmuo, kuris už šiurkštų

Konstitucijos pažeidimą, priesaikos sulaužimą buvo pašalintas iš prezidento pareigų, pagal Konstituciją niekada negali būti renkamas prezidentu, Seimo nariu, t. y. negali užimti tokių Konstitucijoje nurodytų pareigų, kurių ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu“.

Socialdemokratas aiškino, kad ginčijamo įstatymo pataisų projektas pasirodė, kai Seime buvo svarstomas būsimas biudžetas ir parlamentas „neturėjo laiko jokiems kitiems klausimams“.

„Taip pat daugiau nei aki-vaizdu, kad tas projektas greičiausiai buvo politinio susitarimo rezultatas“, - aiškino jis.

V.Andriukaitis pridūrė, kad prezidentės Dalios Grybauskaitės sprendimas pasirašyti šį įstatymą tuo pačiu metu jai pažymint, kad reikia keisti Konstituciją yra „švelniai tariant diskutuotinas“.

Socialdemokratas taip pažymėjo, kad Seimas nesiėmė svarstyti Konstitucijos pataisų ir tuo atvėrė vartus „kitoms problemoms“.

„Jeigu nebūtų nagrinėjamas priimtos įstatymo redakcijos konstitucingumas, kaip bus sprendžiami tokie klausimai, ar priesaiką sulaužęs asmuo, tapęs Seimo nariu, galėtų būti renkamas Seimo pirmininku, tapti ministru, dirbti su valstybės paslaptimis. Ar toks Seimo narys negalėtų būti renkamas Respublikos prezidentu, ar neturi šiuo atveju būti koreguojamas Seimo nario priesaikos tekstas?“, - klausė V.Andriukaitis.

Po posėdžio jis žurnalistams sakė, manantis, kad Seimui teisme turintis atstovauti „tvarkietis“ Remigijus Žemaitaitis pateikė argumentus, kurie nukrypsta „į vienos politinės partijos argumentų logiką“.

R.Pakso bendrapartietis R.Žemaitaitis posėdyje klausė pareiškėjų, kodėl Seimo nariai, kuriems nepriimtinas ginčijamas įstatymas neinicijavo Konstitucijos pakeitimo, kad nekiltų konfliktas. Jis sakė įstatyme nematantis prieštaravimo Konstitucijai, nes pagrindiniame šalies įstatyme „apkaltos procedūra ir pasekmės nėra numatytos“.

„Jeigu nėra numatytos tos pasekmės, kaip mes galime diskutuoti? Kad Konstitucinis Teismas priėmė nutarimą? Mes teisiškai sutinkame - nutarimas tapatus Konstitucijos straipsniui, bet kaip mes įgyvendinsime Žmogaus teisių

Lietuvos Seime eksponuojamos parodos „Gulagas. Vieno lagerio istorija“ ir „Kelio į laisvę pradžia - prie A. Mickevičiaus paminklo 1987 m. rugpjūčio 23 d.“

LRS

teismo sprendimą? Jau prieš metus mes šnekėjome, kad geriausia būtų, kad KT savo iniciatyva peržiūrėtų KT nutarimą ir ištaisytų tai, ką padarė 2004 metais“, - dėstė R.Žemaitaitis.

Ginčijamas pataisas, kurios po apkaltos kandidatuoti į Seimą politikui draudžia ketverius metus, Seimas priėmė šių metų kovą. Dėl jų konstitucingumo grupė parlamentarų į KT kreipėsi gegužę. Grupės Seimo narių kreipimasi KT nagrinėja be eilės. Pasak pareiškėjų, ginčijama Seimo rinkimų įstatymo nuostata, kuri leidžia kandidatuoti į Seimą praėjus ketveriems metams po apkaltos, prieštarauja Konstitucijos nuostatoms ir oficialiajai konstitucinei apkaltos doktrinai.

Seimo narių grupei Konstitucinio Teismo posėdyje atstovauja Seimo nariai Vytenis Povilas Andriukaitis, Andrius Burba ir Algimantas Salamakinas. Suinteresuotam asmeniui atstovauja Seimo narys „tvarkietis“ Remigijus Žemaitaitis.

Anksčiau Seimo rinkimų įstatymas nustatė, kad asmuo, kurį parlamentas per apkaltos procesą pašalino iš pareigų ar panaikino jo Seimo nario mandatą, iš viso daugiau niekada negali kandidatuoti į parlamentą, tačiau tokį reguliavimą keisti nurodė Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT), konstatavęs, kad ribojimas kandidatuoti į parlamentą visam gyvenimui esantis neproporcingas. Seimas, atsižvelgdamas į EŽTT sprendimą, kovą priėmė Seimo rinkimų įstatymo pataisą, kurios po apkaltos kandidatuoti į Seimą politikui draudžia ketverius metus. Šios pataisos atvėrė kelią apkaltos būdu iš prezidento posto pašalintam R.Paksui dalyvauti Seimo rinkimuose šį spalį. R.Paksas rugpjūčio 22 d.

Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikė pareiškinis dokumentus registruoti jį kandidatui.

KT nutarimas dėl Seimo rinkimų įstatymo gali lemti šio politiko galimybes dalyvauti Seimo rinkimuose.

R.Paksas 2004 metų per apkaltos procesą atleistas iš prezidento pareigų. Tuomet pripažinta, kad jis šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką, nes išimties tvarka suteikė Lietuvos pilietybę savo finansiniam rėmėjui Jurijui Borisovui.

PRIE KT PROTESTAVO R.PAKSO RĖMĖJAI

Rugpjūčio 23 d. Tvarkos ir teisingumo partija Vilniuje surengė akciją „Mes už vilčių!“, kurios metu nuo Rotušės aikštės iki Žemaitės skvero Gedimino prospekte, netoli Konstitucinio Teismo, vyko eiseną, o paskui suvaidintas Lietuvos Konstitucijos „išlaisvinimas“. Teatralizuotoje eisenoje dalyvavo apie 50 partijos narių. Eisenos priekyje žygiavo trys būgnininkai, už jų - trigalvis slibinas, simbolizavęs valstybės negeroves, už slibino - devyni juodais apsiaustais ir kiaulių kaukėmis „pasipuošę“ žmonės, nešę grandinėmis surakintą Konstituciją. Paskui juos ėjo partijos nariai.

Daug partijos narių, pasipuošusių Tvarkos ir teisingumo atributika, dar nešė ir plakatus su užrašu „Išlaisvinkime Konstituciją!“ Toks šūkis nuolat skambėjo ir iš didelio garsiakalbio, kurį vežė nuolat šalia eisenos važiuojanti dviratninkas.

LRT

(Atkelta iš 3 psl.)

KOKIE RINKIMAI?

Gal kandidatai mano, jog savo argumentais ir programomis nieko neįtikins iš dalies dėl to, kad patys negeba rišliai ir įtikimai išaiškinti savo ir partijos nuostatų? O gal jie rinkėjus laiko „runkeliais“, kurių balsą nulemia ne svarūs argumentai, bet iš piršto laužtos ar išankstinės nuostatos? Tad kam eikvoti laiką ir energiją?

Manychiau, kad dar didesnį vaidmenį vaidina mišri rinkimų sistema. Didžiųjų partijų vadovai žino, kad jie pateks į Seimą pagal sąrašą. Tad jie neturi realios paskatos rimtai kovoti vienmandatėse apygardose, mėginti išjudinti rinkėjus, sukelti jų entuziazmą. Jiems pakanka kelis kartus dalyvauti televizijos ar radijo debatuose, kad jaustų atlikę savo pareigą. Partijos nesėkmė nereiškia pasaulio pabaigos. Partijos vadovai galės ketverius ar aštuonerius metus ramiai prasėdėti Seime kaip opozicijos nariai, laukdami, kol vėl pasikeis rinkėjų nuotikos ir jie vėl bus pakviesti stoti prie valstybės vairo.

Lietuvos rinkėjai yra nusipelnę rimtesnio požiūrio ir daugiau pagarbos. Lėkšti rinkimų triukai ir pigios tarpusavio polemikos jų netenkina. Gal ne visi rinkėjai gilinasi į subtilesnius politikų argumentus, bet tokie argumentai ir rimtos programos turi būti sudėtinė rinkimų kampanijos dalis, kuria ugdoma jaunoji karta, brandinamas rimtesnis požiūris į rinkimus ir politiką.

Kęstutis Girnius, LZ

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LAISVĖS GARBĖS KAVALAIJA
LIETUVOS GARBĖS KAVALAIJA

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

RASTI DAINAVOS APYGARDOS PARTIZANŲ PALAIKAI

Per archeologinius tyrimus Varėnos rajone rasti Dainavos apygardos partizanų palaikai, rugpjūčio 16 d. pranešė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras.

Netoli Zervynų miško aptikti 1952 metų gegužės 20 dieną žuvusių Partizano Kazimieraičio rinktinės partizanų palaikai.

Šiomet pavasarį į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą dėl Zervynų-Palkabalių miške buvusio partizanų bunkerio archeologinio ištyrimo ir jame žuvusių partizanų palaikų paieškos kreipėsi Seimo narys Algis Kašėta, žuvusio partizano sesuo Marytė Lukoševičiūtė ir Varėnos kuopos šauliai.

Iš Lietuvos ypatingajame archyve saugomų dokumentų buvo žinoma, kad 1952 metų gegužės 20 dieną sovietų saugumo MGB 2N valdybos agentų-smogikų grupė aptiko Partizano Kazimieraičio rinktinės didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto tėvūnijos Genio būrio bunkerį, kuriame kautynių su bunkerį šturmuvusiais agentais-smogikais metu žuvo keturi partizanai: A.Česnulevičius-Mėnulis, V.Lukoševičius-Balandis, J.Morkūnas- Banginis ir V.Sadauskas-Karys.

Reaguodamas į kreipimąsi, Centras inicijavo bunkerio ir jo aplinkos tyrimus. Tyrimus koordinavo „Gyvosios atminties“ programos vadovas

Dalius Žygelis, detaliuosius archeologinius tyrimus atliko archeologai dr. Gintautas Vėlius ir Agnė Žilinskaitė.

Pirmojo etapo metu, kuris truko nuo birželio 27 iki liepos 17 dienos, buvo atlikti detalūs bunkerio tyrimai. Jų metu užfiksuota apie 800 radinių, nustatyti bunkerio išmatavimai ir konstrukcijos ypatumai, po atkastomis bunkerio grindimis pasiektas žemės. Tyrimų rezultatai patikslina kautynių eigą, radiniai puikiai iliustruoja partizanų buitį. Partizanų palaikų neaptikta.

Antrojo etapo metu - nuo liepos 23 iki rugpjūčio 13 dienomis - tirta bunkerio aplinka. Buvo iškastos kelios žvalgomosios perkastos, vienoje iš kurių rugpjūčio 10 dieną buvo aptikti žmonių kaulai. Rugpjūčio 13 dieną buvo kreiptasi į Varėnos rajono apylinkės prokuratūrą ir su jos atstovais pratęstas tyrimas bei atliktas palaikų ekshumavimas. Nustatyta, kad 15 metrų atstumu nuo bunkerio buvo iškasta negili, 1,20 metro duobė, kurioje užkasti žuvusių partizanų palaikai.

P a l a i k a i p e r d u o t i Valstybinei teismo medicinos tarnybai, kurios specialistai, juos ištyrę, turėtų pateikti savo išvadą dėl partizanų žūties aplinkybių.

Rastų partizanų palaikų perlaidojimas numatomas 2012 metų rudenį Varėnos rajone Perlojos kaimo kapinėse.

A. Ramanauskas-Vanagas apdovanoja pasižymėjusius Dainavos apygardos partizanus. Įsakymą skaito L. Baliukevičius-Dzūkas. *bernardinai.lt*

KOORDINUOS TREMTIES MUZIEJŲ VEIKLĄ

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui siūloma pavesti vykdyti valstybinę politiką tremties ir rezistencijos muziejų srityje.

Tokią naują funkciją centrui siūlo numatyti Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas konservatorius Valentinas Stundys. Jis Seimo posėdžių sekre-

Pokario metais, Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, žuvo daugiau kaip 21 tūkst. rezistentų, jų šeimų narių ir rėmėjų. Lietuvoje ginkluotas pasipriešinimas okupacijai buvo vienas iš stipriausių tarp visų okupuotų kraštų. **LRT**

toriate įregistravo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo papildymo projektą, kuriuo būtų truputį išplėstos centro funkcijos. Parlamentaras siūlo pavesti centrui „koordinuoti tremties ir rezistencijos muziejų objektų veiklą, steigti regioninius tremties ir rezistencijos muziejinius objektus koordinuojančius centrus ir teikti jiems metodinę pagalbą“.

V.Stundžio manymu, tai padėtų užtikrinti istorinės atminties, apimančios tremties ir rezistencijos laikotarpį, sklaidą, išsaugoti laisvės kovotojų atminimą, įamžinant ir išsaugojant su jų veikla susijusias vietas.

Pagal šiuo metu galiojantį įstatymą, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras renka, kaupia, sistemina ir apibendrina medžiagą apie okupacinių režimų įvykdytus nusikaltimus, atskleidžia nusikalstamą totalitarinių režimų esmę, genocido bei kitų nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų vykdymo sistemą, renka duomenis apie pasipriešinimą okupaciniams režimams, laisvės kovų dalyvius, sudaro karių savanorių, laisvės kovų dalyvių ir asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, vardynus, skelbia su KGB veikla susijusius dokumentus. **ELTA**

KOLABORAVIMAS IR MASINĖS ŽUDYNĖS

Arvydas Anušauskas

RECENZIJĄ (IV)

Toliau sekdami autoriaus mintis sužinotume, kad lietuvių pogromų tradicijos labai išryškėjo 1939 m. spalio mėn. Lietuvos kariuomenei įžengus į Vilnių.

„Lietuvių mažuma Vilniuje visą dieną plačiai šventė, – rašo K. Stang savo knygoje, – o šventės pabaigą vainikavo pogromas, per kurį niekas nebuvo užmuštas, bet apie 200 žydų buvo sužeisti“ (77). Tai, o kartu ir teiginys, kad „tuos chuliganiškus veiksmus atliko Voldemaro šalininkai, kurie tikėjosi šitaip įtikinti vokiečiams“, yra ne tik netikslus, bet ir absurdiškas. 1939 m. spalio 31 d. Vilniuje vykusiu žydų pogromu metu, kai 22 žydai buvo sunkiai sužeisti ir 13 – lengvai sužeisti, lietuvių policija suėmė 66 pogromų dalyvius lenkus. Kodėl autorius mėgina interpretuoti fak-

tus taip, kad jie visai nutolsta nuo tiesos, paaiškėja iš naudojamo šaltinio. Tas šaltinis – straipsnis „Apie antisemitizmą Lietuvoje iki 1941 metų“ iš 1993 m. Berlyne išleistos „Holokausto enciklopedijos“. Kadangi lietuvių istorikai sovietmečiu negalėjo normaliai bendrauti su Europos mokslininkais ir tarptautiniai ryšiai dar tik užmezgami, pagrįstai galima daryti išvadą, jog klaidingi faktai dar ilgai bus skelbiami įvairiuose leidiniuose. Lietuvoje atliekamų istorinių tyrimų rezultatai kol kas sunkiai prieinami kitų šalių istorikams. Jei būtų priešingai, tai kalbėdamas apie 1941 m. birželio masinį trėmimą K. Stang nebūtų teigęs, kad „žydai sudarė neproporcingai didelę masinių deportacijų aukų dalį“ (75), „jei paliktume vokiečių

spėjamą 13 000 ištremtųjų skaičių, tai išties būtų galima kalbėti apie didelę antižydišką akciją“ (76). Naujausi tyrimai rodo tik tai, kad tarp beveik 32 tūkst. 1940–1941 m. suimtų, ištremtų ar nužudytų žmonių buvo apie 2.5 tūkst. žydų. Tai visiškai atitiko žydų dalį tarp visų gyventojų. Jeigu ieškotume raudonojo teroro ypatumų, sužinotume tik tai, kad tarp suimtųjų iki 1941 m. birželio trėmimo buvo neproporcingai daug lietuvių.

K. Stang vis dėlto pavyko rasti vokiečių šaltiniuose ir mažai kam žinomus dokumentus apie žydų žudynes „Lietūkio“ garaže. Tai – 1958–1959 m. užrašyti W. Gunsilijaus ir Ob. a. D. von Bischoffshausen liudijimai. W. Gunsilijus liudija matęs vieną esesininką „su trimis žvaigždutėmis ant apykaklės antsiuvo, taigi tikriausiai unteršturmfürerį“ (SS leitenantą). Nors tas įvykis nuodugnau netyrinėjamas, bet atsitiktiniu SS leitenanto dalyvavimu sunku patikėti. Juo labiau, kad Bischoffshausen liudijimu, gen. plk. E. Busch „liepė ne-

sikišti į šiuos grynai lietuvių reikalus. Juos reguliuoti esąs išskirtinai SD reikalas“ (79).

K. Stang savo knygoje preciziškai tiksliai nustatė, kada ir kokie masinių žudynių organizatoriai atvyko į Kauną: E. Ehrlinger atvyko 1941 m. birželio 28 d. ir ėmėsi egzekucijų kontrolės, K. Jäger iš E. Ehrlinger egzekucijų kontrolę perėmė liepos 3 d. Po kelių dienų, liepos 11 d. operatyvinis būrys 3/A Vyriausiajai reicho saugumo valdybai pranešė, kad Kaune iš viso likviduota 7800 žydų (3800 per pogromus). K. Stang nuomone, E. Ehrlinger nesistengė tiksliai suskaičiuoti aukų, todėl apie aukų skaičių birželio pabaigoje–liepos pradžioje galima tik spėlioti (100). Autoriaus manymu, E. Ehrlinger vadovaujamos operatyvinės komandos sušaudytų žydų skaičius svyruoja nuo 1500 iki 2000 žmonių. Bet žinoma, kad E. Ehrlinger pakeitęs K. Jäger įsakymu liepos 4 d. VII forte buvo sušaudyta 463, o liepos 6 d. – 2514 žydų. Taigi abiejų masinių žudynių

organizatorių nurodymu buvo sušaudyta apie 4500–5000 žydų. Bet tuomet netikslus W. Stahlecker organizuotų pogromų aukų skaičius. Antra vertus, atskleidžiami mums mažai žinomi W. Stahlecker komandos užkulisiai. Pasirodo, operatyvinės grupės A vadą lydėjo lietuvių žurnalistas **A. Klimaitis**. Būtent jis W. Stahlecker suvedė su vadinamaisiais voldemarininkų vadais. W. Stahlecker „spaudė kontroliuojamus partizanų dalinius panaudoti ne vien tik prieš komunistus ir žydus, bet ir prieš Kauno žydus, nors partizanai nelaikė to pirmajiu dalyku“ (115). A. Klimaitis mjr. K. Šimkui ir vyr. ltn. B. Norkui patarė gerinant ryšius su vokiečiais surinkti dalinius, kurie turėjo pradėti žudyti žydus Kaune ir Lietuvoje. E. Ehrlinger liudijimu, W. Stahlecker tiems partizanų vadams, su kuriais derėjosi, davė daug tuščių pažymėjimų ir pasakė, kad jie „veikia saugumo policijos ir SD pavedimu“ (116).

(Bus daugiau)

GENERALINIS KONSULAS NEW YORK ATEITININKŲ IR SKAUTŲ STOVYKLOSE

Amerikos lietuvių ateitininkų susitikimas.

Vainiaus V. Petkevičiaus nuotr.

2012 m. rugpjūčio mėn. pradžioje Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte apsilankė JAV Maine valstijos Kennebunk mieste įsikūrusioje Amerikos lietuvių ateitininkų stovykloje, o rugpjūčio 18-19 savaitgalį lankėsi JAV lietuvių Atlanto regiono skautų stovykloje Bolton, Massachusetts,

kurioje visą savaitę stovyklavo apie 200 jaunųjų skautų bei jų šeimos narių.

Generalinis konsulas ateitininkų stovyklos dalyviams skaitė paskaitą tema „Mūsų visų sutelktomis pastangomis – į modernią, pasauliui bei naujovėms, Lietuvą“. Generalinis konsulas stovyklos dalyviams pristatė Lietuvos pasiekimus

transatlantinių organizacijų veikloje ir užtikrinant nacionalinį saugumą, Vyriausybės atliktus darbus siekiant energetinės nepriklausomybės, stabilizuojant ekonominę padėtį, pritraukiant į šalį investicijas ir skatinant turizmo plėtrą.

V.Sarapinas paragino ateitininkus aktyviau dalyvauti modernios valstybės kūrimo ir pristatyti Lietuvą kaip modernią, kuriančią ir jaukią šalį, sugebančią įveikti bet kokius iššūkius. Stovyklos dalyviams jis taip pat linkėjo nuosekliai laikytis penkių didžiųjų ateitininkų principų – katalikiškumo, tautiškumo, visuomeniškumo, inteligentiškumo ir šeimyniškumo, bei tęsti iškilųjų ateitininkų Prano Dovydaičio, Stasio Šalkausio, Mykolo Krupavičiaus, Antano Maceinos ir kitų darbus.

Generalinis konsulas taip pat dalyvavo vienuolių pranciškonų koplyčioje aukotose lietuviškose Mišiose, kituose

ateitininkų savaitės renginiuose.

Skautų stovykloje Generalinis konsulas susipažino su skautų veikla, dalyvavo jų užsiėmimuose bei renginiuose, naujų skautų „iššventinimo“ ceremonijose bei šv. Mišiose, kurias aukėjo kunigas iš Boston Stephen P. Zukas.

Iškilmingos skautų stovyklos uždarymo metu generalinis konsulas atkreipė dėmesį, jog daug šiuolaikinio pasaulio vadovų, politikų, mokslininkų, menininkų vaikystėje ir jaunystėje buvo skautai ir iki šiol pripažįsta, kad skautybės idėjos bei vertybės juos lydėjo ir tebelydi visą gyvenimą. Generalinis konsulas linkėjo jauniems skautams puoselėti šias vertybes, patikindamas,

gyvenimo kelią.

V.Sarapinas pažymėjo, jog visados žavėjosi skautų priesaikais, teigiančiais, jog skautas visados laikos savojo žodžio, yra ištikimas Dievui ir Tėvynei, yra brolis kitam skautui, yra mandagus ir riteriškas, yra gamtos draugas, yra paklusnus tėvams ir vyresnybei, yra linksmas, bet kartu ir santūrus ir niekad nenustojantis vilties, yra skautus savo mintyse, žodžiuose ir darbuose, ir linkėjo visados jų laikytis ateityje. „Jūsų šūkis ‘Budėk’ arba ‘Vis budžiu’ atskleidžia jūsų garbios organizacijos veiklos prasmę – niekad nebūti abejingam, visados būti budriam ir pasiruošusiam pagelbėti kitiems”, - kalbėjo V.Sarapinas. Generalinis konsulas taip pat

Akimirka iš skautų stovyklos. LR Generalinio konsulato New York nuotr.

PRAŠYMAI GAUTI STUDIJŲ PARAMAI

Iki š.m. rugsėjo 30 d. Valstybinis studijų fondas (VSF) priima išėivijos ir lietuvių kilmės vaikų, vaikaičių, provaičiai, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, prašymus valstybės paramai gauti. Paramą gali gauti pirmosios ir antrosios pakopos bei vientisųjų studijų studentai, praneša VSF.

Kaip informavo Stipendijų ir finansinės paramos skyriaus vedėja Ilona Šakūrienė, šiemet keitėsi paramos teikimo sąlygos ir tvarka. „Šį rudenį išėiviai, norintys gauti valstybės paramą, turės pateikti elektroninius prašymus fondo interneto tinklalapyje www.vsf.lt ir patvirtinti savo tapatybę per elektroninę bankininkystę arba elektroninio parašo sistemas, – sakė skyriaus vedėja. – Popieriniai prašymai nebus priimami”.

Kaip ir anksčiau, studentai gali pretenduoti į dviejų rūšių paramą: stipendiją ir vienkartinę

socialinę išmoką. Parama neskiiriama studentams, studijuojantiems kalbas tų šalių, iš kurių jie yra atvykę. Atkreipiamas dėmesys, kad nuo šio rudens socialinę išmoką galės gauti ir studentai, turintys akademinį skolų. Stipendijos ir toliau bus skiriamos tik pažangiems studentams.

Stipendija už studijų rezultatus yra skiriama konkurso būdu vienam studijų semestru ir išmokama kas mėnesį iki to semestro pabaigos. „Šiais metais pasikeitė stipendijos dydis, – sakė skyriaus vedėja. – Dabar jis yra visiems studentams vienodas, nepriklauso nuo studijų rezultatų ir siekia 3 bazines socialines išmokas (BSI) (šiuo metu 390 Lt per mėnesį)”.

Socialinė išmoka (nuo 700 Lt iki 1,100 Lt) yra skiriama įvertinus pretenduojančio gauti paramą asmens socialinę padėtį.

Labai svarbu, kad užpildę

elektroninės formos paraišką, studentai iki rugsėjo 30 dienos nepamirštų į fondą pristatyti reikalingų dokumentų.

Pirmą kartą dėl paramos besikreipiantys lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai būtinai turi pateikti užsienio lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą, o išėivijos vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai – dokumentą, patvirtinantį, kad prieš atvykdam į Lietuvą jie ne mažiau kaip trejus metus gyveno užsienyje ir atvyko į Lietuvą ne anksčiau kaip į devintą klasę.

Užsienio lietuviai, norintys gauti socialinę išmoką, iki paraiškų teikimo termino pabaigos fondui privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius jų socialines aplinkybes, arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas, išskyrus atvejus, kai fondas nurodo, kad dokumentų pateikti nereikia. **ELTA**

LR Generalinio kon.N.Y.Valdemaras Sarapinas ir ateitininkų stovyklos vadovė Laima Lileikienė-Shea. LR Generalinio konsulato New York nuotr.

jog jos padės išsiugdyti jiems pareigingumo ir atsakomybės jausmą, išmokys pasitikėti savimi bei siekti užsibrėžto tikslo, skatins rinktis aktyvų, prasmingą, bendruomenišką

padėjojo skautų stovyklos vadovams už jų sunkų bei atsakingą, tačiau kartu ir labai prasmingą darbą.

LR Generalinis konsulas New York inf.

Liet. Skautų išėivijoje tarybos pirm. Gintas Taoras, paskautininkė Aldutė Bulotaitė-Belzer ir LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Lietuvos Vyčių organizacijos 99-asis suvažiavimas įvyko rugpjūčio 2-5 dienomis Seven Springs, PA, kurį globojo 152 kuopa. Nuotraukoje suvažiavimo dalyviai.
Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.

RENGIAMA PARODA „PERKELTIEJI ASMENYS“

2014 metais Čikagos lietuvių, latvių ir estų bendruomenės minės 70 metų sukaktį nuo to laiko, kai tūkstančiai Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojų pasitraukė į Vakarų. Per pastutinius Antrojo pasaulinio karo mėnesius savo namus palikę pabėgėliai beveik dešimtmetį gyveno specialiose perkeltųjų asmenų stovyklose Vokietijoje ir kitose Europos šalyse, vėliau išsisklaidė po visą pasaulį.

Šios sukakties proga Balzeko lietuvių kultūros muziejus rengiasi pristatyti istorinę parodą apie perkeltųjų asmenų iš Baltijos šalių gyvenimą stovyklose Vokietijoje, o taip pat apie jų pasitraukimą iš namų bei vėlesnį įsikūrimą Jungtinėse Valstijose. Parodą lydės įvairūs kiti renginiai: paskaitos, memuarų knygų, filmų pristatymas ir kita. Ši paroda bus proga pažvelgti į Baltijos šalių istoriją, taip pat

plačiau patyrinėti asmens „perkėlimo“ temą, nes su perkėlimu susiduria net tik politiniai pabėgėliai ar imigrantai, bet ir migrantai, kurių perkėlimui galėjo turėti įtakos socialinės ir ekonominės jėgos.

Planuojama paroda „Perkeltieji asmenys“ apims tris pabėgėlių gyvenimo etapus: išvykimą iš gimtosios šalies, gyvenimą perkeltųjų asmenų stovyklose bei naujo gyvenimo JAV pradžią. Apytikris laikotarpis - nuo 1944 iki 1954 m.

Todėl kreipiamės į visuomenę, prašydami dovanoti istorinę medžiagą, kuri gali būti parodyta minėtoje istorinėje parodoje. Trims parodos dalims muziejus priima tokią istorinę medžiagą:

I dalis: Išvykimas

1. Namų apyvokos daiktai, kuriuos pabėgėliai pasiėmė su savimi: drabužiai, indai, žaislai ir t.t.

2. Asmeniniai dokumentai.

3. Nuotraukos.
4. Dienoraščiai.

II dalis: Gyvenimas pabėgėlių stovyklose

1. Nuotraukos.
2. Dienoraščiai.
3. Organizacijų ir asmens dokumentai.
4. Korespondencija.
5. Fiziniai objektai.
6. Stovyklose išleisti periodiniai leidiniai ir knygos.

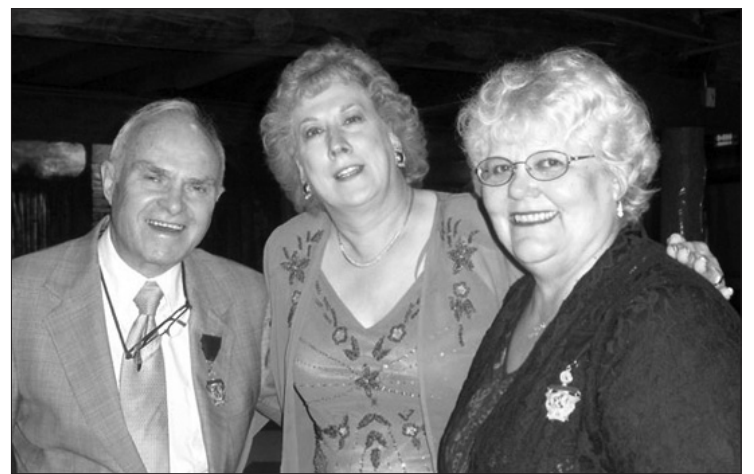
III dalis: naujo gyvenimo pradžia JAV

1. Dienoraščiai.
2. Nuotraukos.
3. Korespondencija.

Taip pat priimsime visą vaizdo ar garso dokumentinę medžiagą, susijusią su minėtu laikotarpiu.

Dėl daugiau informacijos prašome kreiptis į Karilę Vaitkutę arba Ritą Janz Balzeko muziejaus tel. 773-582-6500 arba el. paštu: info@balzekasmuse-um.org

Balzeko muziejaus info

Lietuvos Vyčių suvažiavime buvo pagerbti Faustas ir Teresė Strolios jų vedybų 50 metų sukakties proga. Juos sveikina Regina Juškaitė-Švobienė (viduryje). Faustas Strolia daug metų vadovavo ir dirigavo Vyčių chorui ir 5 metus buvo Lietuvių Operos chormeisteriu.

PAREIŠKIMAS

Mano motinos, Lietuvos skautės Salomėjos Knistautienės vedama, įstoja į Lietuvos skaučių organizaciją, būdama penkerių metų.

Buvau, esu ir liksiu skautė.

Dėka incidento, įvykusio renginyje Lietuvių klubo salėje, 2012 m. birželio 24 d., aš pasitraukiu iš Clevelando lietuvių skaučių ŽIDINIO veiklos.

Gražina Kudukienė, 2012.8.11.

CHICAGO, IL

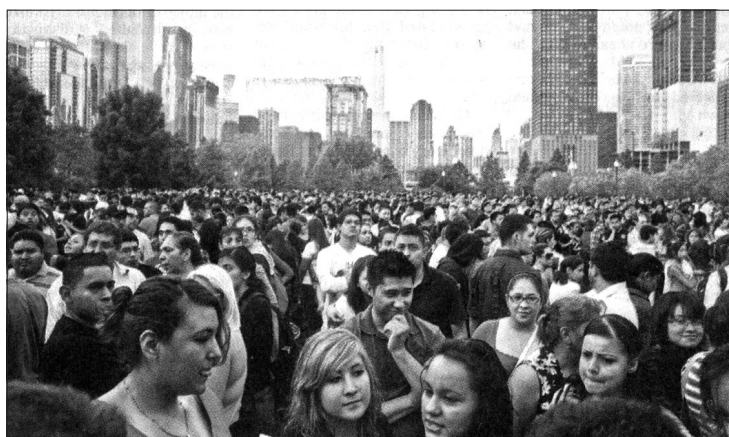
Sol. Roma Mastienė, daugelį metų dainavo Lyric ir Lietuvių operose Čikagoje. Visagalis ją pasiūkė į Amžinybę, pastaruoju metu gyvenusią Floridoje. Ji studijavo muziką ir balsą Hendelio konservatorijoje Miunchene, Vokietijoje. Amerikoje įsigijo bakalaurą iš meno srities.

Sol. Roma Mastienė

Daug koncertavo ne tik JAV, bet ir Kanadoje, Argentinoje, Brazilijoje, Venezueloje, Urugvajuje. Jos mezzosoprano balsas buvo kritikų vertinamas gerai ir žmonių mieliai klausomas. Lietuvių operoje dainavo „Fausto“, „Carmen“, „Cavalleria Rusticana“, „Traviatos“, „Likimo galios“, „Kaukiu baliaus“, „Lucijos“ ir Gaidelio „Danos“ ir „Gintaro šalies“ operose. A.a. solistė Roma Mastienė dainavo 29 Lietuvių Operos spektakliuose.

Čikagoje imigracijos įstaigos tarnautojai nepajėgė aptarnauti nelegalių žmonių, kurie rugpjūčio 15 dieną kreipėsi, kai buvo leista jiems pasinaudoti naujuoju Vyriausybės potvarkiu likti šalyje. Jie turi atitikti tam tikrus reikalavimus ir į JAV atvykę ne vyresni nei 16 metų. Turi mokytis vidurinėje mokykloje, turėti gerus pažymius, neturėti prisizengi-

mų ir būti neteisti. Pirmą kartą maždaug 1.7 mln. nelegaliai gyvenantys galės čia dirbti, gauti „Social Security“ numerį ir vairavimo teises. Čikagoje pirmą dieną su prašymais kreipėsi daugiau negu dešimt tūkstančių tokių žmonių.

„Smaliu žvilgsniu“ karikatūrų paroda įvyks Čiurlionio galerijoje, Čikagoje, rugsėjo 7 d., 7:30 val. vak. Dalyvaus ir tos parodos kūrėjo sūnus Rokas Beresniovas. Patartina

įdomią parodą visiems pamatyti.

Stanley Balzekas, Lietuvių kultūros muziejaus savininkas Čikagoje, yra ir Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach mieste, Floridoje. Jam už pastangas plėtoti prekybinius ryšius tarp Miami-Dade apskrities ir Lietuvos buvo įteiktas padėkos raštas, kurį pasirašė tos apskrities tarybos pirmininkas Joe A. Martinez ir meras A. Gimmez.

Dr. John Prunskis buvo plačiai paminėtas „Chicago Tribune“ dienraštyje, kad jis yra Lietuvos Garbės konsulas, tačiau nerašo, kad Colorado valstijoje. Iš aprašymo galima susidaryti vaizdą, kad jis yra Lietuvos Seimo narys. „Kiti (Parlamento) rinkimai bus šį rudenį ir aš iki rugsėjo turiu nuspręsti, ar dar kandidatuosiu“. Jis gyvena Barrington Hills miestelyje, Illinois valstijoje. Sarah Nader pasikalbėjimą su juo pailiustravo spalvota nuotrauka, kurioje dr. John Prunskis stovi ant savo namų laiptų, papuoštų Lietuvos trispalve.

LR Generalinis konsulas Čikagoje informuoja, jog šių metų rugsėjo 21 dieną, penktadienį, nuo 12 val. p.p. iki 1 val. p.p. įvyks trisdešimt ketvirtasis Taikos Dienos minėjimas Daley Plaza aikštėje, Čikagoje.

„NE MANO, BET VIOLETOS URMANOS TRIUMFAS”

Devynioliktąjį savo sezoną garsioji mūsų dainininkė baigė dar vienu triumfu: Medėja Luigi Cherubini operoje (Palau de les Arts Reina Sofia; Valensija; Ispanija). Tai vienas didžiausių iššūkių jos kūrybinėje biografijoje. Sensacinga, grandiozinė, istorinė - taip lietuvės padainuotą partiją ir sukurtą personažą įvardijo apžvalgininkai, o dirigentas Zubinas Mehta prisipažino nuolankiai atsitraukęs į šalį: čia - V.Urmanos, ne jo, triumfas, nes jeigu nebūtų Medėjos, didžios dainininkės, galėtum diriguoti nedirigavęs... Žodžių žaismus mėgstantiems ispanų žiniasklaidininkams šovė į galvą toks apibūdinimas - Violenta Urmana („violenta” ispaniškai - smurtingoji, audringoji, nesutramdomoji).

Dabar galima pasikalbėti, paragina primadona.

- Jaudinuosi kaip pradedantis, - klausia Audrius Musteikis. - Įdomu, kaip būna jums atsistojus šalia labai žinomos muzikos pasaulio asmenybės, tarkim, Riccardo Muti, Claudio Abbado, Riccardo Chailly ar panašiai. Nervas?

- Nervas, jeigu kūrinių atlieku pirmą kartą, bet ne todėl, kad šalia C.Abbado ar kiti didieji. Galbūt tie vardai darė begalinį įspūdį, kai buvau pradinukė. Kiekviena pradžia su garsiu dirigentu buvo labai jaudinanti. Paskui pripranti, ir susitikę bendraujam kaip visiškai lygiaverčiai kolegos.

- Kiekvieno dirigento didžiulis ego?

- Kiekvieno savitas charakteris. Taip, daugumos ego gana dideli. Dėl to bėdų neturiu, su manimi jie visada noriai bendradarbiavo. Yra labai širdingų dirigentų, tarkim, suomių Esa-Pekka Salonenas, bendraujantis itin paprastai. Arba maestro Z.Mehta. Tiesa, teko matyti jį įtūžusį. Kaip jis rėkė!

- Ne ant jūsų?

- Ant manęs niekada. Tąsyk jis susinervino Florencijoje. Paskui nusišypsojo, pasižiūrėjo į mane ir kažko paklausė. Praktiškai su visais dirigentais sugyvenu labai gerai ir gal tik dukart teko smarkokai protestuoti. Šito stengiuosi vengti kaip bereikalingo išsišokimo. Meninio pobūdžio problemas sprendžiu diplomatiškai. Jei eisi „ant peilių”, greit pasipjausi. Šiaip jau dirigentai pamato ir pajunta, kad esu iš tiesų muzikantė. Tarp kitko, su tais pačiais didžiais niekada nesame diskutavę apie muziką. Su R.Muti, Pierre Boulez ar

Medėja L.Cherubini operoje - vienas didžiausių iššūkių V.Urmanos kūrybinėje biografijoje. Ir viena didžiųjų pergalių. *Tato Baeza nuotr.*

C.Abbado. Tiesiog žinai, ką daryti ir jokių čia diskusijų. O nemaloniam užsipulta galiu atitinkamai nemaloniam atsakyti - jeigu tikrai žinau, kad ne mano kaltė.

- Z.Mehta prisipažino dirigavęs apie 350 Toskų, bet jūs - pati geriausia.

- Dabar, po „Medėjos”, irgi pagyrė: „Tokio dainininko, tokio muziko nesu sutikęs.” Dėl „Toskos” jam tada atsakiau: maestro, stengiausi viską dainuoti, kaip parašyta. Ir nurodytu tempu, jokių išsišalvojimų.

- Norite pasakyti, kad kitos primadonos nepaiso tempo?

- Ne visada puikus dainininkas yra puikus muzikantas. Kartais dirigentui solistą reikia gaudyti tarsi žuvelę - skuba arba atsilieka. Tai jam trigubas darbas. Aišku, atlieki ne tik kas užrašyta natomis, yra ir tavo interpretacija: vadinasi, ją reikia pateikti taip įtikinamai, kad dirigentui dėl tavęs nekiltų sunkumų.

- Kaip susiklostė jūsų interpretacija?

- Pavyzdžiui, su Z.Mehta rengėme „Medėją”, aš jos niekada nebuvau atlikusi, jis - dirigavęs, ir kartais maestro klausdavo: tu man pasakyk, ką čia reikia daryti, kaip tu norėtum?

Studijuoji natų tekstą, libretą, tada klausai įvairių atlikėjų įrašų: aha, taip nenoriu, o čia norėčiau padaryti ką nors panašiai. Taip susi-

kuriu ne tik muzikinį, bet ir dramaturginį personažą nuo A iki Z. Galvoje susiklosčius tam tikram vaizdui, susitinki su režisieriumi ir tikiesi, kad jis netrukdytų įgyvendinti sumanymų.

- Ir kaip dažniausiai būna?

- Dažniausiai randamas kompromisas. Būna, tau pasufleruoja neįprastą sprendimą, bet jį gali įjungti savo sumanymą ir pasiekti dar įdomesnį rezultatą. Puikiai bendradarbiau su „Medėjos” režisieriumi Gerardo Vera - ėjome į priekį perpindami abiejų idėjas. Mačiusieji tvirtina - labai stiprus spektaklis.

- Šiuolaikinėje operos režisūroje daug glamūrinių sprendimų, technologijų. Kas jums prie širdies?

- Visko yra, ir glamūrinių, ir techninių sprendimų, gana įdomių, išradingų. Vis dėlto svarbiausia, kad viskas būtų padaryta gerbiant autorių. Jei nori versti aukštyn kojomis, pasirašyk savo kūrinių ir vartaliok, kaip patinka. Mes su vyru Paryžiuje dainavome „Makbete”: labai modernus, netikėtas režisieriaus Dmitrijaus Černiakovo sprendimas, bet logiškas ir nevulgarus. Operoje „Tristanas ir Izolda” rodomos didžiulės garsaus vaizdo menininko Billo Violos projekcijos, jos netgi gožia dainininkus, bet labai pagilina herojų dramą. Surasti saviti vaizdiniai, ne koks tiesmukas turinio pasa-

kojimas. Taigi sprendimų gali būti įvairių. Aišku, su ištapytais faneros medeliais nelabai ką įtikinsi, žmonės įpratinti prie klipų, kurių vaizdai keičiasi kas sekundę ir dar greičiau. Visą reikia pateikti, kad būtų ir į ką pažiūrėti, ir kad glamūriniai kostiumai ar puikiai funkcionuojanti technika neužgožtų turinio. Man nepatinka tuščias minimalizmas ir vulgarumas.

- Esate dirbusi su puikiu režisieriumi Franco Zeffirelli. Jo režisūrą galima pavadinti klasikine. Bet ar ji neatrodo truputį senamadiška?

- Mane nustebino, kad „Metropolitan Opera” atsisakė puikių anksčiau statytų spektaklių. Buvau labai nuiliūdusi, kad neteko dainuoti senojoje „Toskoje”. Naujoji neatrodė tokia šauni. Žinoma, ateina laikas keistis, bet kartais pasiilgsti tokių spektaklių, kur tik žvilgteli ir iškart atskiri: štai čia „Aida”. Tai juk vertybė. Galbūt reikėtų išsaugoti tokius spektaklius? Visą apversti aukštyn kojomis ir, tarkim, Aidą pavaizduoti šlavėja gana paprasta. Operos konfliktai gal ir išlieka, bet jie jau ne tokie aiškūs, ne taip gerai atskleidžiami.

Su F.Zeffirelli susitikau tik sykį, 2006 metais, kai jis „La Scaloje” statė „Aidą”. Deja, maestro buvo šiek tiek pavargęs. Aš, kaip visada, stengiausi daug ką pasiūlyti. Praktiškai viskas buvo priimta. Triumfo scenoje labai daug statistų: man reikia dainuoti, o priešais stovi žmonės. Pati sustumdžiau grupes: kareiviai šen, vergai ten, miestiečiai čia. Tu, tėvai, ateisi iš čia - nurodžiau baritonui, dainuojančiam Aidos tėvą. Paskui paklausiau: „Maestro, ar jums tinka? „Gerai gerai, labai gerai.” Su juo repetavau tik pirmojo veiksmo tercetą. Arijų - ne. „O tai tu tikrai nori tą trečio veiksmo ariją repetuoti?!” Sakau, maestro, čia mano debiutas, juolab „La Scaloje”, duokite nors pavaikščioti sykį ar du. Būčiau norėjusi padirbėti daugiau, tikėjauosi daug išmokti, nes jis - genialus, jo filmas „Traviata” - nepralenkiama klasika. „Aida” buvo vykęs ir gražus pastatymas, važinėjome po Japoniją, Izraelį...

- Kai taip sėkmingai mizanscenavote, gal pati imsitės režisuoti?

- Mano vyras taip ir sakė: „Klausyk, tu gi galėtum pati režisuoti”. Bet reikia išmanyti daugybę techninių ir visokių kitokių dalykų. Maria Callas bandė režisuoti, kitas dainininkas mėgino jai padėti, bet nieko gero iš to neišėjo. O štai Renata Scotto, garsi dai-

nininkė, režisuoja sėkmingai. Žinoma, būtų įdomu, bet nežinau, ar kada iki to prieisiu. Kol kas nežadu.

- Jums teko padirbėti su Andrea Bocelli - įrašė Umberto Giordano operą „Andrea Chenier”. Kokia ši patirtis?

- Puiku, kad tą savo repertuaro partiją galėjau įrašyti, nes šiais laikais mažai kas įrašinėja operas studijoje. A.Bocelli - labai jautrus muzikai, jausdavo, ką dirigentas daro ar nori padaryti. Įrašė pamodeliuota taip, kad jo balsas truputį „ištrauktas”, o mano atrodo žymiai toliau. Tai mažiau teigiamas patyrimas. Kita vertus, gal taip ir reikėjo, po to aš prie „pjaustymo” pulto nesėdėjau, nežinau, kokie variantai buvo.

- O ką pasakytumėt apie legendinį Placido Domingo?

- Absolūtus fenomenas. Debiutavęs prieš daugiau nei keturis dešimtmečius, šlovingai atidainavęs visą karjerą tenoru, dabar dainuoja baritonu. Ne tik dainuoja - vadovauja teatrams, skraido kasdien, dainuoja turbūt kas antrą dieną, jei nedainuoja, dirguoja. Šis žmogus - energijos fenomenas. Didžiulė pagarba jam, kad visada dainavo natūraliu balsu, nors kai gana jaunas atliko Otelo partiją, jam pranašavo, jog greit nusidainuos. Labai gerbiu jo ištikimybę savo balsui ir tam garso gamybos būdai, kuris jam teikia šviežumo net sulaukus tokio amžiaus, kai tenorai paprastai būna seniai nustoję dainuoti. Ir dar mokosi visokių modernių operų, kurių net aš nesiimčiau! (Juokiasi.)

- Apie tą energijos fenomeną. Iš vieno gerokai ankstesnio jūsų interviu labiausiai įstrigo frazė: atsikėlus ryta jaučiuosi jau pavargusi. Gal dabar šitai nebėra, ačiū Dievui?

- Dabar esu gudresnė: savo mintis, mąstymą ir energiją reikia palenkti. Jei prabudusi nusiteiksiu puikiai savijautai, tai ir būsiu pilna energijos. Jeigu imsiu panikuoti: Jėzau, ir vėl nėra jėgų, jų ir nebus. Su mintimis reikėtų atsargiau. Pasikalbu su bendraamžiais kolegomis - nesu nei sena, nei labai jauna - visiems panašiai: ką anksčiau padarydavai kaip niekur nieko, dabar kainuoja daugiau jėgų, motorą reikia labiau įkaitinti. Bet įkaitini - jis geras, patikimas, puikiai veikia.

- Sakykite atvirai, bet kontroliuodama mintis: ar vyksta aukščiausios lygos primadonų karai?

- Jokių karų niekada nesu kariavusi. Galbūt ir vyksta, (Nukelta į 9 psl.)

(Atkelta iš 8 psl.)

„Ne MANO...”

nes kad ir kaip būtų, pavydas egzistuoja. Kai tik pradėjau mokytis dainuoti, pamačiau, kad tikrai taip ir netgi savyje jutau jo šaknelę: žiūrėk, jinau jau gavo nedidelę partiją teatre, jau dalyvauja koncertuose, o aš - niekur. Profesorė Vlada Mikštaitė nenorėjo man leisti savarankiškai plasnoti po apylinkes ir dainuoti daineles į kairę ir dešinę. Bet tada pasakiau sau: ji žino, ką daro. Aš pamažu blizginsiu savo instrumentą ir kada nors viskas bus tvarkoje. Taip tarsi atsiribojau nuo pavydo, nes tai labai neigiama energija. Manau, teisingas sprendimas. Tačiau intrigas juntu savo kailiu. Pavyzdžiui, per vieną koncertą užkulisiuose buvo pastatytos stiklinės ne su vandeniu, kaip paprastai, o su indų plovimo skysčiu. Nežinau, ar čia buvo nukreipta prieš mane, ar prieš mus abu su pianistu... Savo nuomonės vis tiek nepakeičiau - su pavydu nenoriu gyventi.

- Perėjote prie soprano partijų, dabar pamažu grįšite prie mecosoprano. Kieno nors patarta, paskatinta ar vien savo sprendimu?

- Atėjo toks laikas, kai balsui norėjosi kilti aukščiau. Turėjau jo paisyti ir niekas už mane nebūtų galėjęs nuspręsti. Gal ir būčiau galėjusi likti prie ankstesnio repertuaro, bet viliojo permainos, o svarbiausia - pokyčių norėjo balsas. Taip jau devynerius metus atidainavau, dar vieni liko - to tikrojo itališko soprano. Paskui rengiuosi grįžti prie Richardo Wagnerio ar net Giuseppe' s Verdi, bet jau daugiau mecosoprano partijų. Anądien pamaniau, kad perėjau į sopraną tada, kai kitos jau nustoja dainuoti. Kitų karjeros krypta prie pabaigos, o aš pradėjau antrą, dar sudėtingesnę. Dabar jaučiu, kad galbūt reikia išpėti iš anksto, jog grįšiu į mecosopraną. Gal aš čia ir be reikalo, gal paskubėjau, bet, tarkim, itališkojo soprano repertuaro labai aukšta tesitura, kitąkart reikia dainuoti švelniai, o balsas lyg ir sustorėjo, sustambėjo, pasidarė dramatiškesnis, garsesnis. Kai kurias partijas atlikti sunkiau. O aš noriu taip, kaip dainavau jas kažkada.

- Ar dar turite kokių ypatingų tikslų, norų?

- Reikia reaguoti į pokyčius. Į pasiūlymus - irgi. Jau paskelbiau apie grįžimą prie mecosoprano partijų ir staiga užklausa: Richardo Strauss'o „Elektra” 2015 metais. Galvoju: o, gal vertėtų, juk taip svajojau. Tačiau partija labai sudėtinga, reikia

mąstyti, ar pajėgsiu. Tai ne ambicijos. Jeigu negali dainuoti kurio nors repertuaro, jokios ambicijos nepadės. Arba įstengi, kaip reikia, arba ne. Jei negali, palik - kiti galės. Bet yra muzikinių troškimų ir svajonių. Liko pora nepadainuotų soprano partijų. Pavyzdžiui, „Trubadūro” Leonora: iš pradžių būtų tikusi, o dabar per vėlu. Apgailestaudama sakai „ne”, praėjo laikas. Ji - lengvesniam sopranui. Kai susigundžiau Medėja, iš pradžių buvo neramu, virš jos „kabo” didžiulis M. Callas šešėlis. Po premjeros perskaičiau įvertinimus: po M. Callas nebuvo tokios Medėjos ir nežinia, kiek dar reikės laukti. Bet iš anksto tai nežinau, kaip tau pavyks!

- Medėja - ypatingo psichologinio krūvio personažas.

- Kai pasirodo scenoje, beveik ir nebeišeina. Viskas ant jos pečių. Turi būti intensyvumas, nepaprastai aukštos, „pjaustančios” natos, koloratūros. Rečitatyvai, kuriuose turi atsiskleisti visos kolizijos. Pačiai keista, bet išpūdis toks, tarsi su šiuo personažu ir šia partija būčiau gyvenusi dešimtmetį. Susiklostė tarsi savaime. Tik devynios repetitijų dienos, nors reikėtų kokio mėnesio, kad įsigyventum. Tada neriesi iš kailio. Jau premjera, o vaidmuo vis dar pildosi, vis atrandi ką nors nauja, po premjeros dar intensyviau - ir taip visus keturis spektaklius.

- Jei turėtumėt daugiau laiko, kokį projektą norėtumėt įgyvendinti Lietuvoje?

- Norėčiau dainuoti labdarinę koncertą. Bet - kad gauti pinigai nenubyrėtų į šonus ar administracijai. Jei tik atsirastų rimtas partneris, mielai sutikčiau. Turėjau kontaktų su Niujorko lietuvių moterų organizacija, bet manęs netenkino mastai. Dainuoti šimtui žmonių, kurie duos šimtą dolerių? Ne, nedomina. Norėčiau rimčiau.

***

„Būtinai parašyk, - kantiškai klausėsi interviu prabyta A. Nigro, - kad šiandien visi susitelkę į dirigentus ir režisierius, jie liaupsinami ir šlovinami, pavardės afišose rašomos didžiausiomis raidėmis. Tai iškreiptas vaizdas. Mano manymu, ir kiti turėtų pripažinti maestro Z. Mehtos pasakytą tiesą: be didžio dainininko nėra operos, nėra įvykio. Z. Mehta ėmėsi „Medėjos” tik todėl, kad dainavo Violeta.”

Įdomu, kaip pasaulinės operos žvaigždės, savo žmonos, balsą girdi, vertina ir apibūdina A. Nigro? „Balsas - ne vien balsas, - didžiudamasis

Violeta po koncerto Klaipėdoje su mama Aldona ir vyru Alfredo. 2010 m. (Asmeninio albumo nuotr.)

sako jis. - Mane užburia šios moters muzikinė inteligencija. Kai ji įžengia į sceną - tarsi šviesa! Tai nenusakoma! Charizma, štai kas čia. Tai nepasiekama jokia reklama.”

„Taip, nebuvo jokios įrašų firmos, kuri mane stumtų, - įsiterpia dainininkė. Ir dar priduria apie balsą: kai sužavėta gerbėja gyrė didžiąją M. Callas: „Ponia, koks balsas!”, dainininkė paklausė: „O kuo čia dėtas balsas?” „Tikrai, dainuoja šitas kompiuteris, - V. Urmana rodo į galvą. - Balsas - tik instrumentas, padedantis išeiti minčiai.”

- Gražių balsų ne taip mažai, o kaip paryškinti tembro individualumą?

- Kuo balsas techniškai geriau sutvarkytas, tuo jis grynesnis, tuo individualesnis.

- Miunchenas jums - namai ar labiau strateginis taškas?

V.U.: - Man - namai. Pagrindiniai namai.

A.N.: - Bet ir patogi vieta.

- Vokiečiai sako: „V. Urmana - mūsiškė”?

V.U.: - Aš visų po truputį. Bet pirmiausia - Lietuvos. Vokietija man labai daug davė: studijos, stažuotė Bavarijos valstybinėje operoje, galimybė gyventi. Džiaugiuosi ten atsidūrusi, puiki šalis.

***

Rugsėji Marijampolės publikos laukia staigmena. Šiuo metu specialiai orkestruojama lietuvių liaudies daina. Kokia - paslaptis. „Mano mama pateikė ultimatumą: be tos dainos Marijampolėje nesirodyti, - juokiasi V. Urmana, o A. Nigro pritariamai šypsosi. - Paskui sugalvojo, kad ir Alfredo turi kartu dainuoti. Ir surežisavo: aš vieną posmelį, jis kitą, aš vieną, jis kitą, paskui abu kartu pirmąjį.”

LŽ

KULTŪROS KRONIKA

„Donelaičio žemės” laikraštis, kurį leidžia Kristijono Donelaičio draugija, ragina rengtis minėti 2014-aisiais lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio 300-ąsias gimimo metines (1714-2014). Tai buvo svarbi tema Vokietijos baltistų mokslinio susivienijimo „Baltistenkreis zu Berlin” darbe. Humboldtų universitete vykusioje konferencijoje buvo iškeltas klausimas: ar lietuviai savo žymųjį poetą „prisikels” tik jubiliejiniams metams? Vokiečių baltistų nario Gotfryd Schneider pasakyti žodžiai džiaugsmingai priimti. Jis atnešė jau įpusėtą Kristijono Donelaičio poemos „Metai” naujo vertimo dalį. Tai buvo žinia, kad mėginama būrų poetui leisti vokiečių kalba prabilti, kurio kūrinių žada išleisti viena didžiųjų vokiečių leidyklų. Vertėjas baltistas G. Šneideris lietuviams jau pažįstamas, kai jis, kaip profesorius, Klaipėdos universitete dėstė teologiją, hebrajų ir graikų kalbas. Suartėjęs su Lietuva jis labai gerai išmoko ir lietuvių kalbą.

Konferencijoje susipažinta ir pasidžiaugta, kad Kristijono Donelaičio kelyje esama gerų žinių. Iš dalyvių rankų į rankas buvo perduodamas naujas gražus Karaliaučiaus srities PEN klubo leidinys - poeto Sergej Isajev naujai į rusų kalbą išversta K. Donelaičio poema „Metai”.

Dr. Vacys Bagdonavičius Lietuvos Respublikos Seime skaitė domią paskaitą apie Vydūną. Vokietijai pripažinus nepriklausomybę, 1918 m. balandžio 10 d. Vydūnas pasiuntė sveikinimą Lietuvos Tarybos pirmininkui Antanui Smetonai. Jame pabrėžė tikėjimą, kad „Amžinoji Apvaizda yra pasirinkusi Lietuvą aukštam uždaviniui - būti pasaulyje viena aiškiausių žmoniškumo reiškėjų”. Jis išvelgė karo ir spaudos nuskurdintoje Lietuvoje tebesant daug jaunatvės pasitikėjimo ir galių” ir buvo įsitikinęs, kad „Lietuva yra šalis, kurioje žmogus tikrąjį žmoniškumą labai aukštai stato”.

Lietuvos ambasadoje Berlyne buvo susirinkęs gausus būrys svečių į žurnalisto ir germanisto Leono Stepanausko knygos „Thomas Mann und Nidenn” (Thomas Mann ir Nida), išverstos į vokiečių kalbą, sutiktuves. Vokietijos ir Lietuvos draugijos pirmininkas, buvęs ambasadorius Lietuvoje dr. Ulrich Rosengarten, net dvi kadencijas atstovavęs Vokietijai Vilniuje, pristatė knygą, kaip reikšmingą abiem šalims kultūros faktą. Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Mindaugas Butkus pasidžiaugė, kad ir vokiečiai, Thomo Manno kūrybos tyrinėtojai bei gerbėjai, galės sava kalba skaityti apie rašytojo kūrybingas vasaras jo pamėgtoje Nidoje ir tai liks reikšmingu paveldu lietuviams ir vokiečiams.

Leonas Stepanauskas pasakojo, jog rinkdamas medžiagą knygai, anot T. Manno žodžių, iš trilogijos „Juozapas ir jo broliai”, parašytos Nidoje, lyg būtų leidžiasi „į gilų praeities šulinį”. Paties T. Manno žodžius apie Nidą skaitė jo vaikaitis, psichologas prof. Fridolin Mann. Vaikaitė Nika Borgese iš Italijos atsiuntė laišką su nuoširdžia padėka už knygą. Į vokiečių kalbą išversta knyga tuoj buvo išpirkta. Ją išleido vilniškė leidykla „Versus aureus”. Pasirodė ir trečioji knygos laida lietuvių kalba.

„Opera News” žurnalas, kurį leidžia Metropolitan Opera Guild, rugsėjo laidoje muzikos kritikas Roberto Herrscher labai gerai rašo apie Violetos Urmanos dainavimą Cherubini „Medėjos” operoje Valencijoje, Ispanijoje, kurią dirigavo Zubin Mehta.

REIKALINGA RADIKALI TEISĖTVARKOS IR TEISĖSAUGOS REFORMA

Dr. Algirdas Bikulčius

Teisė yra valstybės griaučiai. Pasitikėjimą valstybe, jos santvarka, valdžia lemia jos teisėtvara, teisėsauga. Lietuvoje pasitikėjimas teisėtvara ir teisėsauga yra traagiškai mažas ir toliau sparčiai mažėja. Paskutiniai tyrimų duomenys liudija, kad per vieną – birželio – mėnesį pasitikėjimas prokuratūra sumažėjo nuo 18.6 iki 14.5 proc., o teismais – nuo 17.3 iki 15,5 proc. Pasitikėjimas Lietuvos Seimu, kuris leidžia įstatymus ir organizuoja jų vykdymą, smuko nuo keliolikos iki 8.5 proc. Tai yra liudijimas, kad valdžių nužmogėjimas yra katastrofiškas. Net valstybinių švenčių proga girdime viešą nuoskaudą: „Ne už tokią Lietuvą kovojome“.

Bolševikai, kalbant be apylankų, buvo banditų šutvė. Jie, veikdami banditiniiais metodais, apgaule ir smurtu užgrobusi valdžią, atėmė visos šalies žmonių turtą ir 70 metų SSRS, 50 metų Lietuvoje jį valdė kaip savo. Bolševikai sukūrpė uzurpatoriams palankią teisę ir sukomplektavo teisės vykdytojus bei juos apmokė kaip reikia vykdyti uzurpatorių valią ir užtikrinti klanų viešpatavimą šalyje.

Sovietmečiu, man dirbant Vilniaus universitete, teko dalyvauti studentų priėmimo į teisės fakultetą mandatinėje komisijoje. Buvome instruktuoti perspėti stojančiuosius, kad, jei tarp jų giminių yra buvusių buržujų, buožių arba tarybinės valdžios represuotųjų, tokiems geriau iškart atsiimti dokumentus, nes, net pavykus baigti mokslą, jie vis tiek negaus darbo valstybės teisėtvaros ir teisėsaugos aparate.

Sovietiniai įstatymai tarnavo tik valdančiajai nomenklaturai ir buvo vartojami gražiomis deklaracijomis kvailinti savus žmones bei pasaulį. Viršiausia buvo komandinė „telefoninė“ teisė.

Susivienijus Rytų ir Vakarų Vokietijai, visi Rytų Vokietijos teisininkai – prokurorai, teisėjai ir advokatai – buvo pakeisti į komandiruotus iš Vakarų Vokietijos, o, atgavus nepriklausomybę, Lietuvoje liko tie patys, sovietiniai. Ne tik liko, bet pasilikę dar kūrė sau, savo klanui palankius įstatymus, kurie klanui užtikrino visišką uždarumą, nepriklausomumą nuo visuomenės ir net nuo valdžios, užtikrino galimybę, kaip ir anksčiau, nesiskaityti su įstatymais, atvėrė kelią korupcijai, padlaiživimui,

nesiskaitymui su įstatymais. Į klausimą, kodėl Lietuvoje sovietiniai kolaborantai prokurorai ir teisėjai nebuvo pašalinti iš teisėtvaros, išgirstame atsakymą: „Ne buvo į ką pakeisti“. Tačiau tai – netiesa. Neseniai Kosovas kreipėsi į ES veteranės paramos atnaujinant teisininkų kadrus ir gavo 2000 teisininkų. Po karo Prancūzijoje buvo sušaudyta, pakarta ar gilijotuota per 14 tūkst. kolaborantų su hitlerininkais, daugiausia iš jų – teisininkų. Ir rado kuo pakeisti.

Esami Lietuvos teisininkai, kaip ir sovietmečiu, tebesivadovauja nuostata, kad jie yra biurokratijos, o ne žmonių teisių gynėjai, todėl jų veikimu Lietuvoje ir sukurta ne demokratinė, o biurokratinė valstybė su „telefonine“ teise, korupcija teismuose. Konstitucija nūdienos prosovietiniams teisininkams tėra tik deklaracija, skirta fasadinei demokratijai, vaizduojant teisinę valstybę saviems lengvatikiams ir užsieniečiams. Tarptautinius įsipareigojimus, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių deklaraciją jie traktuoja panašiai, kaip sovietai Helsinkio deklaraciją, už kurios vykdymo reikalautojus tokie patys, jei ne tie patys, teisininkai grūdo už grotų. Lietuvoje sovietinių teisininkų ir jų auklėtinių klanas per 60 metų „susicementavo“ į vieningą, nuo nieko nepriklausomą, uždarą struktūrą. Todėl dabar jau tiek įsidrąsino, kad nesiskaito nei su Lietuvos Konstitucija, nei su Lietuvos tarptautiniais, žmogaus teises saugančiais, įsipareigojimais, nei su bet kurių kitų įstatymų normomis. ES teismai vis labiau užverčiamas Lietuvos teisėjų ir prokurorų „aptarnautomis“ bylomis dėl žmogaus teisių grubaus pažeidimo Lietuvoje. Dėl to ES bendrijoje Lietuvos įvaizdis smunka, o pralaimėtų bylų mokesčių našta gula ne ant kaltų teisininkų, o ant nekaltų mokesčių mokėtojų, Lietuvos piliečių.

Visuomeninės organizacijos, kurių narys esu, kėlė ir kelia pūvančios teisinės sistemos klausimus Prezidentūroje, Seimo Teisės komitete, Teisingumo ministerijoje. Visos institucijos atsirašinėja argumentu, kad teismai yra nepriklausomi. Tačiau kalba eina ne apie teismų nepriklausomybę veikti pagal įstatymus ir jų leidžiamose ribose, o apie teisėjų bei prokurorų nusikalstamą veiklą, kai jie nevykdo įstatymų, Konstitucijos,

tarptautinių įsipareigojimų, kyšininkauja, sąmoningai, kai pagal įstatymą nėra būtina, **vilkina teismo procesą iki senaties termino įsigaliojimo**, išteisina nusikaltėlius, kai nusikaltimas neginčytinai įrodytas, akivaizdus, nereaguoja į konkrečiai gautą ar viešą informaciją apie nusikalstamą veiklą, kol nukentėję nesikreipė su ieškiniu ir t.t. Pavyzdžių pilna žiniasklaida. Nuolat daroma žala valstybei ir visuomenei.

Maža to, sovietinių teisininkų parengti, o be nepriklausomų ekspertų išvadų Seimo priimti įstatymai yra tokie, kad Konstitucinis Teismas aptarnauja tik biurokratijos aparatą, apeliacijos gali būti ir yra nagrinėjamos nedalyvaujant ieškovui ir atsakovui. Diktatūra tai, ar demokratija? Ieškinį į Aukščiausiąjį teismą (kasacinį skundą) Lietuvoje gali teikti tik tų pačių prosovietinių teisininkų klanų narys arba klanų parengtas „teisininkas“. Tuo tarpu net Europos (tarptautinis) teismas iš ieškovo pateikti teisininko diplomą nereikalauja.

Apie teisėjų paslaugumo stoka (jie juk teisės paslaugų tiekėjai), pasipūtimą jau kalbėta net iš labai aukštų tribūnų. O kas pakito?

Tad ką daryti?

Sociologai ir psichologai žino, kad žmogų pakeisti, perdirbti praktiškai neįmanoma, o sovietinio ugdymo teisininkų dvasia ir sąžinė – nepataisoma. Seniai reikėjo, o **dabar būtina sovietinio ugdymo teisininkus ryžtingai šalinti**, pasirūpinus jų integravimu į kitokias struktūras, iš Lietuvos teisėtvaros ir teisėsaugos sistemos. Tai liečia ir teisininkų rengimo mokyklas, nes posovietiniai dėstytojai ugdo į save panašius.

Lietuvos Seimo konferencijų salėje 2011 m. rugpjūčio 21 d. Vilniaus universiteto teisės profesūra ir studentai šventė naujojo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso dešimtmetį. Užėjau į renginį atsitiktinai. Kalbėjo vienas iš universiteto vadovų maždaug taip: „Džiaugiuosi, kad mes čia visi savi, tad galėsime atvirai pasikalbėti, nes kitur reikia galvoti, ką sakai...“

Taigi, *Alma mater*, kaip ir prie sovietų, ugdo jaunos teisininkus valdžios pataikūnų dvasia, o ne visiems lygios teisės įgyvendintojais ir garantais, valdančios biurokratijos tarnais, ne įstatymo, o jos valios vykdytojais.

Reikalinga radikali teisinė reforma, kuri turi numatyti:

- Visų lygių teisėjai privalo tapti ne biurokratijos parankiniais ir „telefoninės teisės“ atstovais, o teisių paslaugų vykdytojais visuomenei;

- Piliečiams ir juridiniams asmenims teisę be peršamų tarpininkų tiesiogiai kreiptis į visų lygių teismus, tarp jų – į Aukščiausiąjį ir Konstitucinį;

- Teisines paslaugas traktuoti vienodai, kaip ir kitokias paslaugas, kurios saugomos ir ginamos Lietuvos vartotojų teisių apsaugos nustatyta tvarka;

- Panaikinimą išimčių teisėtvaros ir teisėsaugos darbuotojams, kai prokurorai ar teisėjai pažeidinėja įstatymus, vilkina bylas, nesivadovauja Konstitucija ir valstybės tarptautiniais įsipareigojimais;

- Prokurorams ir teisėjams personalią materialinę atsakomybę už jų veiklą ar neveiklumą piliečiams ar juridiniams

PAMINĖTOS ŠEŠTOSIOS V.POCIŪNO ŽŪTIES METINĖS

Rugpjūčio 23 d. vidurdienį S. Daukanto aikštėje, prie Prezidentūros, paminėtos šeštosios pulkininko Vytauto Pociūno, žuvusio 2006 m. Breste, Baltarusijoje, žūties metinės.

Prie Prezidentūros programą „Čiurlionis kitaiP“ atliko Druskininkų džiaz kolektivo nariai: Linas Bankauskas, Tomas Čiukauskas ir Briuselio karališkosios konservatorijos bakalauras Lukas Zinkevičius.

V. Pociūno atminimui skambėjo preliudai „Viešpaties angelas“, „Svajonėlė“, improvizacija liaudies dainos „Tu mano seserėle“ motyvais, kiti kūriniai. Į minėjimą susirinkti kvietė Piliečių santalka bei M. K. Čiurlionio paveldo fondas. Iš viso susirinko apie 100 žmonių. Tvarką prižiūrėjo keli pollicijos ekipažai.

Šalia grojančių muzikantų taip pat buvo pastatytas plakatas

asmenims padarytą žalą;

- Visuomeninių struktūrų, kurių organizavimas nepriklausytų nuo teisininkų korpuso, teisės paslaugų kokybės kontrolę.

Reforma turi šalinti dar dvi sistemoje išvešėjusias blybes.

Šalyje prikurtas įstatymų, bet neužtikrinamas jų stabilumas ir, svarbiausia, nėra patikimo įstatymų vykdymo mechanizmo; įstatymai net po keletą kartų per metus kaitaliojami. Įstatymai, dėl tarnautojų atsakomybės stokos vykdomi arba nevykdomi. Nevykdomi net priimti teismų sprendimai. Kas per 22 nepriklausomybės metus už tai buvo nubaustas? Teisėsaugos struktūros, pagal jų parašytus ir „dainuojančio Seimo“ priimtus įstatymus, nereaguoja į informaciją ir pavojaus signalus žiniasklaidoje, prisidengdami ydinga dogma, kad į jas nesikreipė nukentėję asmenys. O, kai apvagiama valstybė, jai padaroma žala, teisės struktūros, privalančios rūpintis valstybės apsauga, lieka be atsakomybės, nuošaly.

Būtina sukurti įstatymų ir teismų sprendimų neišvengiamo vykdymo priežiūros mechanizmą, numatyti ypač griežtą valdininkų atsakomybę už pareigų vykdymą, o teisėsaugos struktūros privalo imtis pažeidimų tyrimo, nelaukiant personalinio prašymo. Būtinai bylą nagrinėjimo bei įstatymų vykdymo terminų normatyvai, užkertantys kelią vilkinimui, su juo susijusia korupcija, bylą dėl senaties nutraukimu.

Teisėtvaroje ir teisėsaugoje išvešėjusio puvinio kosmetinėmis priemonėmis pašalinti neįmanoma, reikalinga radikali reforma.

„Nužudyta tiesa: V. Pociūnas, 1957-2006“. Savo valstybei neabejingi piliečiai turi priminti atsakingoms valdžios institucijoms, kad V. Pociūno mirties aplinkybės bei jo pomirtinio šmeižto kampanijos priežastys iki šiol dar neištirtos. Kvietime dalyvauti renginyje pabrėžta, kad iki galo iširti pulkininko V. Pociūno žūtį yra Lietuvos garbės reikalas. Minioje buvo matyti V. Pociūno našlė Liudvika Pociūnienė, europarlamentaras Vytautas Landsbergis, visuomenininkas Darius Kuolys, disidentė Nijolė Sadūnaitė, parlamentarai Saulius Stoma, Kęstutis Masiulis, Tautos ateities forumo pirmininkas Algimantas Matulevičius.

Žurnalistams L. Pociūnienė sakė, kad tiriantys V. Pociūno žūtį dirba atsakingą darbą, ir jų negalima skubinti. Ji teigė tikinti, kad žūties aplinkybės bus išaiškintos. **ELTA**

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 6 d., šeštadienį, nuo 6 v.v. iki 10:00 v.v. – Šv. Kazimiero parapijos svetainėje vyks antrasis metinis „Clam bake“ ir trečioji metinė Rudens loterija.

Rengia Šv. Kazimiero parapija.

LAPKRIČIO 11 d., sekmadienį – po visų Mišių Šv. Kazimiero svetainėje vyks blynų pusryčiai. Be įprastų blynų bus ir kitų patiekalų.

Rengia Šv. Kazimiero parapija.

2013 m.

BALANDŽIO 6 d., šeštadienį Šv. Kazimiero parapijos Atvirkštinės loterijos vakaras. Vakaronės vieta bei laikas bus vėliau paskelbta.

A.†A. FERDINANDUI TAMOŠAIČIUI

mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame brolių ALFONSA TUMĄ-TAMOŠAITĮ IR šeimą.

Liūdime kartu su Jumis,

*Eglė Ariene
Janina Čekanauskienė
Birutė Gričienė
Stasė ir Vytautas Fledžinskai
Giedrė Mickienė
Danguolė Navickienė
Alfonsa Pažiūrienė
Dalilė ir Antanas Polikaičiai
Juozas Raibys*

PADĖKA

A.†A. ZENONAS OBELENIS 1917.4.20 – 2012.8.5

MANO SIELA RAUDA, BET TU NORI, VIEŠPATIE, KAD AŠ NEPALŪŽČIAU, LIKUS VIENIŠA KAIP PAKELĖS SMILGA.

TU TAIP NUOSTABIAI LEIDAI IŠSIPILDYTI MANO MEILĖS SVAJONĖMS, SUTEIKDAMAS MAN TĄ LAIMĘ BŪTI MYLIMAI IR GLOBOJAMAI.

LEISK, VIEŠPATIE, KAD AŠ IR TOLIAU LIKČIAU TVIRTA SAVO MYLIMŲ, GERŲ VAIKŲ GLOBOJE.

ŠIRDINGAI DĖKOJU VISIEMS ATsilankiusiems Palydėti mano MYLIMĄ VYRĄ ZENONĄ Į AMŽINO POILSIO VIETĄ.

Liūdinti žmona Stasė ir vaikai

„IR DABAR DAUG KAS ŽIŪRI, KĄ KĖDAINIŲ IMPERATORIUS DUOS“

Kaip anuomet su Prancūzijos imperatoriumi Napoleonu Bonapartu susitikę lietuviai šiam bučiavo rankas ir žiūrėjo, ką imperatorius duos, taip ir dabar daug kas žiūri, ką duos Kėdainių imperatorius. Tokiomis mintimis ketvirtadienį Seime vykstančiame forume dalijosi Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirminkininkas, Nepriklausomybės akto signataras, Europos Parlamento narys konservatorius **Vytautas Landsbergis**.

Forumu „Tiesos sakymas griaunant blogio imperiją“ rugpjūčio 23 d. minimas 1987 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos laisvės lygos organizuoto viešo mitingo prie Adomo Mickevičiaus paminklo 25-metis. Pasak V. Landsbergio, prieš 25 metus žmonės pirmą kartą pratrūko, prasiveržė viešo protesto ir reikalavimo forma. Nors įvykį mėgino suniekinti ir iškreipti televizija, jį pamatė visa Lietuva. Tai V. Landsbergis prilygino perversmui. „Aš jį galėčiau apibūdinti taip: buvo atmesta baimė, 50 metų slogis, kad kažko negalima daryti, bus blogai nuo pat pačios raudonojo teroro pradžios ligi disidentų naikinimo, kuris tęsėsi jau tada“, - kalbėjo signataras.

To meto disidentus jis vadino „politiniais laisvamaniais“ ir „sąžinės laisvės kovotojais“.

V. Landsbergis prisiminė gydytoją, publicistą,

„Tautiškos giesmės“ autorių Vincą Kudirką, „Tėvynės varpuose“ rašiusį, kad „lietuviams reikia turėti politinę gairę, o ne tik drebinti kinkas“.

V. Kudirka kaip anekdotą, kaip pusiau rimtą dalyką papasakojęs atvejį, kaip imperatorius Napoleonas sutiko lietuvių delegaciją. „Napoleonas jų paklausė: „Ko jūs norite?“ O lietuviai, anot to pasakojimo, tik bučiavo į ranką, bučiavo į ranką ir žiūrėjo, ką imperatorius duos. Tai štai tokių refleksų buvo ir tebėra. Ir dabar daug kas žiūri, o ką Kėdainių imperatorius duos, o ne tai, ko mes iš tikrųjų norime, ko reikalaujame“, - to meto sąsają su mūsų dienomis mato V. Landsbergis. Jis greičiausiai kalbėjo apie milijonierių Darbo partijos pirmininką Viktorą Uspaskichą.

V. Landsbergio teigimu, žygiu prie A. Mickevičiaus paminklo atmestas pavaldumas neteisėtai valdžiai, pasakyta, kad taip neturi būti. „Atmesta priverstinė subordinacija kažkam, būtent neteisėtai valdžiai, uzurpatoriams ir vietininkams“, - kalbėjo Europos Parlamento narys. Pasak jo, po metų sulaukta pasekėjų – atėjo Sąjūdžio eilė ir su niekuo nesuderintas laisvės paskelbimas. „Tai su niekuo nebuvo suderinta, tik su savo sąžine ir laisve. Tai buvo didysis pavyzdys, iš šio šaltinio išsiliejo didelė upė ir išnešė nelaisvės ledus“, - dėstė V. Landsbergis,

„DIRVAI“ AUKOJO

A.a. Zenono Obelenio,
Atminimui-šeima, Clev., OH 500
J.Čekanauskas,
Westlake Village, CA.....100
B.Veitas, Milton, MA.....50
I.Dirda, Oak Lawn, IL 45
R.Petrauskienė, Missouri, TX 45
V.Mažeika, Park Ridge, IL 30
N.Bražėnas, Sparkill, NY 28
B.Taoras, Findlay, OH 28
D.Degesys, Gates Mills, OH 25
A.Skridulis, Daytona Bch., FL.....20
K.Truskunas, The Colony, TX 8
W.Jakubs Jr. Cleveland, OH.....2
A.Žemaitaitis, Santa Monica, CA. 2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

pasigedęs žiniasklaidos dėmesio rugpjūčio 23 d. vakare prie A. Mickevičiaus paminklo rengiamam mitingui.

Nuo 1987 m. rugpjūčio 23 d. mitingo prie A. Mickevičiaus paminklo faktiškai prasidėjo Lietuvos atgimimas. Mitingo metu apie porą šimtų Lietuvos disidentų surengė Molotovo-Ribentropo pakto pasmerkimą. Tai buvo pirmas viešas protesto mitingas sovietinėje Lietuvoje.

Šia akcija pasmerkti 1939 m. sovietų Rusijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministrų pasirašyti slaptieji protokolai, kuriais šios šalys pasidalijo Europą. Lietuva, Latvija ir Estija buvo atiduota sovietų Rusijos įtakos zonai.

Mindaugas Jackevičius, delfi.lt

SU RUSAIS IR K.PRUNSKIENĖS PARTIJA SUSIDĖJO LENKAI

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (LRT). Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) vadas, europarlamentaras Valdemaras Tomaševskis patvirtino jungtuves su Kazimiro Prunskienės Lietuvos liaudies partija ir Rusų aljansu. Minėtų dviejų partijų atstovai į Seimą kandidatuos po LLRA vėliava.

„LLRA šiuose rinkimuose dalyvaus kartu su daugiau kaip 30 visuomeninių organizacijų, judėjimų. Tame tarpe – su dviem partijomis“, - spaudos konferencijoje Seime žurnalistams sakė V. Tomaševskis. Pasak jo, šiuo metu LLRA su partneriais derina rinkimines programas.

„Dabartiniu metu deriname programą. Bus programa papildyta kai kuriomis tezėmis Rusų aljanso, Lietuvos liaudies partijos, visuomeninių organizacijų“, - teigė europarlamentaras.

V. Tomaševskis atskleidė, kad Liaudies partija nebuvo vienintelė politinė jėga, su kuria kalbėtasi apie vieniji-

mąsi Seimo rinkimams. Esą aktyviausiai konsultuotasi su Žemaičių partija.

Anot Liaudies partijai laikinai vadovaujančio K. Prunskienės sūnaus Vaidoto Prunskaus, tarp jo partijos, Rusų aljanso ir LLRA pavyko rasti „daug bendrumo“. Vienijimąsi su LLRA jis aiškino ir tuo, kad taip esą norima vienyti visuomenę.

Rusų Aljanso vadovė Irina Rozova teigė besidžiaugianti jau kurį laiką besitęsiančiu jos partijos bendradarbiavimu su LLRA. „Mums net nekilo abejonių, su kuo eiti į Seimo rinkimus“, - sakė I. Rozova. Ji taip pat pasidžiaugė, kad rinkiminę armiją papildys Liaudies partija, „turinti savo elektoratą“.

LLRA planuoja kelti 141 kandidato sąrašą daugiamandatėje apygardoje ir daugiau kaip 40 kandidatūrų vienmandatėse. Pirmajame kandidatų dešimtuose LLRA sąrašė bus vienas Liaudies partijos atstovas ir du Rusų aljanso delegatai. I. Rozovai teks antras

numeris, V. Prunskui - ketvirtas. Pirmuoju numeriu bus įrašytas pats V. Tomaševskis. K. Prunskienė dėl savo sveikatos būklės rinkimuose nedalyvaus.

Tiesa, LLRA vadas teigė negalintis pažadėti, kad dėl Seimo nario kėdės atsisakys europarlamentaro mandato. Esą jis tai padarys tokiu atveju, jei LLRA bus įtraukta į valdančiosios koalicijos formavimą po rinkimų.

Pasak V. Tomaševskio, potencialios koalicijos formavime LLRA kol kas pirmenybę teikia „centro kairiosioms“ partijoms. Tarp tokių jis paminėjo ir tas politines jėgas, su kuriomis LLRA dirba Vilniaus savivaldybėje – tai Darbo partija, socialdemokratai ir Artūro Zuoko partija „Taip“.

Paklaustas, kaip vertina Visagino atominės elektrinės (AE) projektą, LLRA vadas teigė remiantis branduolinę energetiką, tačiau nesantis tikras dėl šio konkretaus atvejo.

Tuo tarpu naujasis jo bendražygis V. Prunskus teigė manęs, jog reikia sulaukti referendumo dėl Visagino AE rezultatų.

LIETUVOS OLIMPIEČIAMS ĮTEIKTI SIMBOLINIAI PREMIJŲ ČEKIAI

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA). „Čempionais vadinu visus tuos, kurie dalyvavo olimpinėse žaidynėse. Tuos, kurie iškovojo aukso medalius, ir tuos, kuriems šiek tiek pritrūko. Visi jūs esate mūsų širdžių čempionai. Noriu padėkoti jums už čempionišką dvasią, nuotaiką, už tai, ką pasiekėte, ir už tai, ką dar pasieksite kitose olimpinėse žaidynėse. Dėkoju už raiškų ir ryškų Lietuvos vardo garsinimą ir tikrą nesumeluotą patriotizmą”, - į olimpiečius kreipėsi Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius.

Vasaros olimpinės žaidynės Londone Lietuvos sportininkams yra sėkmingiausios po Nepriklausomybės atkūrimo. Penkis medalius - du aukso, vieną sidabro ir du bronzos - iškovojo mūsų šalies atletai medalių lentelėje užėmė 34-ąją vietą. Tuo tarpu pagal iškovotų aukso medalių ir valstybės gyventojų skaičių Lietuvai atiteko aštuntoji vieta.

Premjeras taip pat pažadėjo, kad atletai artimiausiu metu varžyboms galės rengtis geresnėmis sąlygomis - rekonstruotas Vingio stadionas Vilniuje, iki šių metų pabaigos Kaune duris turėtų atverti Girstučio sporto kompleksas su olimpiniais standartus atitinkančiu baseinu, ketinama rekonstruoti Trakų irklavimo bazę.

Lietuvos sportininkams už pasiekimus Londono olimpinėse žaidynėse skirtų premijų suma viršija 3 mln. litų.

Olimpinėms čempionėms - plaukikei **Rūtai Meilutytei** ir penkiakovininkei **Laurai Asadauskaitei** - atiteko po 400 tūkst. litų. Jų treneriams - 200 tūkst., o aptarnaujančiam personalui - 100 tūkst. litų.

Beje, 15-metei R. Meilutytei, kuri auksą iškovojo 100 m plaukimo krūtine varžybose, trečiadienį Lietuvos olimpiniam sporto centre (LOSC) atliekamas sveikatos patikrinimas, tad ji priėmimo Vyriausybėje nedalyvavo. Jaunajai plaukikei skirtą čekį atsiėmė jos tėtis Saulius Meilutis.

Paskutinį Londono olimpinė žaidynių aukso medalį iškovojo L. Asadauskaitė A. Kubiliui padovanojo savo

Londono olimpinėse žaidynėse prizines vietas (1-8) užėmusiems Lietuvos sportininkams rugpjūčio 22 d. Vyriausybėje įteikti simboliniai premijų čekiai bei Kūno kultūros ir sporto departamento medaliai „Už sporto pergales”. ELTA

„auksinę” špagą.

Olimpinis vicečempionas kanojininkas **Jevgenijus Šuklinas** gavo 200 tūkst. litų premiją. Jo treneriams bus išmokėta 100 tūkst. litų, aptarnaujančiam personalui - 50 tūkst. litų.

Bronzos medalius iškovojuosiems imtynininkui **Aleksandriui Kazakevičiui** ir boksininkui **Evaldui Petrauskui** skirta po 150 tūkst. litų. Sportininkų treneriams bus išmokėta 75 tūkst. litų, aptarnaujančiam personalui - 37,5 tūkst. litų dydžio premijos. A. Kazakevičius į Vyriausybę neatvyko.

Medalius iškovojuosiems sportininkams įteikti ir vardiniai Premjero laikrodžiai.

Ketvirtąją vietą užėmęs disko metikas Virgilijus Alekna taip pat nedalyvavo priėmimo. Dukart olimpiniam čempionui atiteko 80 tūkst. litų premija.

Penktąsias vietas Londone užėmė septynkovinė Austra Skujytė ir treko dviratininkė Simona Krupeckaitė (sprinto varžybose). Už šiuos pasiekimus joms atiteko po 60 tūkst. litų. S. Krupeckaitė savo sąskaitą papildė dar 30 tūkst. litų už keirino varžybose užimtą septintąją poziciją. Septintas olimpinėse žaidynėse liko ir imtynininkas Edgaras Venckaitis.

Šeštąsias vietas užėmė pasaulio čempionė ir Pekino

olimpinių žaidynių vicečempionė buriuotoja Gintarė Šait (Scheidt) bei irkluotojai Rolandas Maščinskas ir Saulius Riteris (Ritter) pelnė 40 tūkst. litų premijas.

Aštuntąsias vietas užėmė irkluotojai Donata Vištartaitė ir Mindaugas Griškonis, plaukikas Giedrius Titinis bei šiuolaikinės penkiakovės atstovas Justinas Kinderis. Jiems skirtos 20 tūkst. litų premijos.

Vyrų krepšinio rinktinė, kuri taip pat užėmė aštuntąją vietą, pasidalins 240 tūkst. litų.

Premijos pagal galiojančią tvarką sportininkams bus išmokėtos per mėnesį.

Iš viso olimpiečiams, jų treneriams bei sportininkus prižiūrėjusiems medikams ir mokslininkams bus įteikta premijų už 3,3 mln. litų.

Už pirmąją vietą olimpinėse žaidynėse skiriama 400 tūkst. litų premija, antrąją - 200 tūkst., trečiąją

- 150 tūkst. litų. Ketvirtą vietą olimpiadoje iškovojo sportininkai apdovanojami 80 tūkst. litų premija, penktą - 60 tūkst., šeštąją - 40 tūkst. litų. Laimėjusiems septintą vietą skiriama 30 tūkst., aštuntą - 20 tūkst. litų premija.

Lietuvai atstovaujantys sportininkai Londono vasaros olimpinėse žaidynėse iš viso iškovojo du aukso, vieną sidabro bei du bronzos medalius. Dar vienuolika sportininkų ir Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė olimpinėse žaidynėse užėmė 4-8 vietas.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. - Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.

Cleveland, OH 44119